

1 § Svar på interpellation 2005/06:273 om satsningar på feministiskt självförsvar i skolorna

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Lars Ohly har frågat mig vad jag avser att göra för att ge unga kvinnor utrymme att utbyta erfarenheter och få kunskap att försvara sig själva i hotfulla situationer samt vilka åtgärder jag har för avsikt att vidta för att få till stånd mer långsiktiga projekt för feministiskt självförsvar.

Jag vill inleda med att tacka Lars Ohly för att han valt att lyfta upp denna viktiga fråga, nämligen hur vi ska göra vårt samhälle mera säkert och tryggt för flickor och kvinnor. Låt mig slå fast att det är helt oacceptabelt att flickor och kvinnor blir utsatta för sexuella övergrepp i skolan eller någon annanstans eller att de är rädda för att gå ut ensamma. Den rådande könsmaktsordningen måste brytas.

I detta arbete behövs insatser från flera olika politikområden. Skolan är en viktig aktör i detta arbete och har enligt min mening två viktiga uppgifter. Den ena uppgiften är att säkra att skolan blir en plats där diskriminering och kränkningar inte får förekomma. Den andra uppgiften är att förmedla en värdegrund som innefattar jämställdhet mellan könen.

Regeringen har tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet utarbetat lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Denna lag har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av bland annat kön. Lagen har också till ändamål att motverka annan kränkande behandling. Det är min förhoppning att denna lag kan medföra att våra skolor blir tryggare platser för både pojkar och flickor.

Jag vill även lyfta fram några andra åtgärder som regeringen har genomfört för att stödja skolornas arbete med värdegrundsfrågor och för att motverka kränkande behandling och sexuella trakasserier. Regeringen gav Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att ta fram ett referensmaterial för att främja och intensifiera skolornas och kommunernas jämställdhetsarbete. Materialet *Hur är det ställt? Tack, ojämt!* ger en bakgrund till köns- och maktskillnader i skolan och samhället samt visar hur könsmaktsordningen skapas och upprätthålls. Alla kommuner och skolor fick information och material hösten 2003.

För att stärka och stödja kommunernas kompetens på jämställdhetsområdet avsatte regeringen under perioden 2002–2004 medel för att utbilda pedagogiska resurspersoner för jämställdhet, så kallade genuspedagoger. Genom utbildningen ska deltagarna få kompetens att genomföra förändringar i förskolans och skolans jämställdhetsarbete. Hittills har 255 genuspedagoger från sammanlagt 145 kommuner utbildats. Myndigheten för skolutveckling har påbörjat ett arbete med att kartlägga hur genuspedagogerna arbetar ute i kommunerna och vilka nätverk som skapats efter att utbildningen är avslutad.

År 2002 avsattes 5 miljoner kronor för insatser för att stärka flickors självförtroende och ge möjlighet till bland annat självförsvarsträning. Sammanlagt har 49 projekt tilldelats medel. En utvärderingsrapport från Göteborgs universitet visar att de projekt som i högsta grad bidragit till att påverka och förändra skolans vardag är de som har tagit ett helhetsgrepp om både flickors och pojkars självförtroende samtidigt som man har ökat lärarnas medvetenhet och elevernas delaktighet.

Jag menar att skolans ansvar att arbeta för ökad jämställdhet redan är tydligt. Skolans uppgift är att i sin verksamhet bidra till att både flickor och pojkar utvecklar en personlig trygghet och självkänsla och därmed ökat självförtroende. Skolan ska också bidra till att flickor och pojkar, elever och vuxna i skolan, ökar sin kunskap inom detta område och får insikt om könsmaktordningens konsekvenser.

Anf. 2 LARS OHLY (v):

Herr talman! Jag tackar skolministern för svaret.

Jag vill börja med att upprepa några av de fakta jag hade i min interpellation. Vi vet att det år 2004 anmäldes närmare 23 000 fall av kvinnomisshandel, drygt 2 000 fall av grov kvinnofridskränkning, nästan 18 000 fall av olaga hot och drygt 15 000 fall av ofredande mot kvinnor över 18 år. Samma år, 2004, anmäldes dessutom 2 631 våldtäkter, 2 009 fall av sexuellt tvång och 4 313 fall av sexuellt ofredande. Vi vet också att det är en minoritet av de faktiska fallen som anmäls.

Detta är grunden för den rädsla som många flickor och kvinnor upplever – en rädsla för pojkars och mäns närmanden, för trakasserier, övergrepp och våld i sin vardag. Denna vardagsrädsla leder till att flickor och kvinnor begränsar sina liv. Det är en frihetsinskränkning som innebär att flickor och kvinnor inte alltid är medvetna om den rädsla de känner utan agerar med rädslan som norm, genom vanan vid att alltid behöva ta hänsyn.

Vardagsrädslan är att vara orolig, att försöka vara osynlig i vissa sammanhang, att ta en omväg i skolans korridorer. Vardagsrädslan är att låta bli att ta en promenad eller en joggingtur för att det är för mörkt, eller att göra det men tänka ut vilken väg man ska springa för att det ska kännas minst hotfullt. Det är att vänta en halvtimme extra innan man sticker hem från en fest eller ett möte för att få sällskap. Det är att vara beredd att springa när som helst, eller att ha nycklarna i ena handen och mobiltelefonen i den andra.

Mycket av det som Ibrahim Baylan talar om i sitt svar är bra. Självklart delar jag uppfattningen att skolans ansvar för jämställdhetsarbete är tydligt och att det finns en hel del projekt och arbeten som går i rätt riktning. Problemet är att om vi talar om flickors *och* pojkars rätt till självförtroende och egenkänedom riskerar vi att osynliggöra den mycket påtagliga vardagsrädsla som just flickor och kvinnor känner sig utsatta för i dag. Den könsmaktordning vi lever i leder till att flickor och kvinnor har en frihet som är mycket mer inskränkt än den frihet som pojkar och män kan tillgodogöra sig.

Därför menar jag att skolministern inte riktigt svarar på mina frågor. Det finns ett ganska långvarigt arbete för feministiskt självförsvar, för att stärka flickors och kvinnors självförtroende, minska vardagsrädslan och visa att man vägrar vara rädd. Det är ett arbete som finns på olika håll i landet. Det senaste är väl Umeåuppropet, ett mycket tydligt exempel på att flickor och kvinnor vägrar att ställa upp på en samhällsordning som förminskar deras möjligheter att leva ett helt liv.

Därför vill jag upprepa mina frågor: Vad tänker skolministern göra för att ge unga kvinnor utrymme att själva utbyta erfarenheter och få kunskap att försvara sig själva i de hotfulla situationer som vi vet uppstår? Vilka åtgärder har skolministern för avsikt att vidta för att få till stånd mer långsiktiga projekt för feministiskt självförsvar?

Anf. 3 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Den ena frågan som Lars Ohly ställer i sin interpellation är väldigt enkel att besvara. Vi har ju tillsammans utformat ett förslag till lagstiftning, som också riksdagen ställt sig bakom, som handlar om att garantera tryggheten i våra skolor. Det handlar om förbud mot både diskriminering och sexuella trakasserier, som Lars Ohly specifikt frågar om. Det handlar också om annan kränkning som inte i sig behöver ha diskrimineringsgrund men som ändå kan vara minst lika smärtsam och drabbande som den kränkning eller de trakasserier som har diskrimineringsgrund, så kallad mobbning. Den kommer att börja gälla från den 1 april och kombineras med att vi får ett nytt barn- och elevombud som både ska stödja det förebyggande arbetet och hjälpa elever som drabbas.

Herr talman! Sedan pratar Lars Ohly om rädsla. Jag förstår precis vad det handlar om. I början av 1990-talet hade vi ett helt annat samhällsklimat än vi har i dag. Det var en tid då människor, särskilt de människor som tillhörde minoriteter, blev utsatta för väldigt mycket lidande. Jag kommer så väl ihåg den tid den så kallade lasermannen härjade i Stockholm. Jag minns det därför att det var precis som Lars Ohly beskriver. Man tittade sig över axeln. Kommer man att bli drabbad i dag bara på grund av att man ser ut som man gör? Att inte våga gå ut ensam på kvällen, att inte våga vara ute särskilt länge och framför allt inte i centrala Stockholm för att man var så rädd för att få på sig en laserprick var en del av vardagen. Jag minns det fortfarande väl därför att jag levde i Stockholm mitt i detta, och jag vet vilka känslor det utlöste, inte minst i norra Botkyrka där jag bodde.

Jag håller med om att vi måste sätta allas rätt till en trygg miljö i fokus. I skolan gör vi det via en speciell lagstiftning. Vi gör det med våra insatser för att stärka skolornas arbete mot mobbning, kränkning och diskriminering, eller sexuella trakasserier för den delen.

Men jag tror också att vi kan göra väldigt mycket mer, inte bara i skolan utan i samhället i stort. Där har skolan en viktig roll. I skolans demokratiuppdrag är jämställdheten en av de centrala punkterna. Det handlar just om att stärka självförtroendet hos eleverna, att se till att de inte bara fysiskt utan också naturligtvis ofta verbalt kan ha ett sådant gott självförtroende att de inte accepterar att behöva vara rädda, varken i skolan eller i samhället.

Vad vi kan se av de projekt och det arbete vi hittills har gjort, som det naturligtvis är viktigt att vi utvärderar, är att de bästa resultaten för såväl flickor som pojkar får vi när vi tar ett helhetsgrepp. I andra änden av den statistik som Lars Ohly nu läser upp finns ju de som begår detta. Det är klart att det är viktigt att vi också redan på ett tidigt stadium, gärna från förskolan, ser till att arbeta för att få individer som växer upp och tar hänsyn till och har respekt för andra.

Man kan naturligtvis alltid diskutera metoden för detta. Men vi kan konstatera utifrån de projekt vi hittills har genomfört och som vi nu utvärderar att när man tar upp den här diskussionen med både pojkar och flickor, både de som ofta drabbas och de som ofta är gärningsmän, får man det bästa resultatet. Det är därför regeringen har gett i uppdrag till Myndigheten för skolutveckling att jobba specifikt mot skolorna med detta som ett av sina mest prioriterade arbetsområden. Det här är en viktig fråga, det är en fråga som regeringen prioriterar väldigt högt. Därav den kraft vi också lägger ned på detta.

Anf. 4 LARS OHLY (v):

Herr talman! Den lag om förbud mot diskriminering i skolorna som vi har varit överens om är naturligtvis bra. Det är bra med förbud mot trakasserier och förbud mot övergrepp. Det är bra att skolan inom sina egna ramar verkar för att förhindra den typen av övergrepp. Men det här är någonting annat. Det är nämligen ett sätt att också se att flickor och kvinnor i dag är utsatta för en minskad frihet genom den vardagsrädsla som byggts upp av pojkars och mäns våld.

På lång sikt är jag helt överens. Vi måste ändra värdegrunden. Vi måste ändra attityder. Vi måste få både pojkar och män liksom flickor och kvinnor att se sig som jämlika, med lika rättigheter och lika möjligheter. Men i dag går kvinnor och flickor omvägar för att slippa utsättas för hot, för att slippa vara rädda.

Då frågar man sig vad feministiskt självförsvar är. Det finns ju de som tror att det i första hand handlar om att utbilda kvinnor och flickor i någon sorts kampsportsteknik. Men det är egentligen inte det viktiga. Det viktiga är att det är en träning som handlar om att lära sig att försvara sig mot ett patriarkalt våld. Det handlar inte om att lära sig slåss i största allmänhet utan det är ett självförsvar som ska ge det självförtroende som gör att man vågar ta sig större friheter än den inskränkta frihet som kvinnor och flickor vardagligen känner på i vårt land.

Feministiskt självförsvar är grundat av kvinnor, utvecklas ständigt genom att kvinnor samlas och delar erfarenheter, utarbetar nya strategier. Det handlar om att kvinnor och flickor tillsammans omvandlar rädslan till styrka. Därför menar jag fortfarande, trots alla de fina orden och att jag håller med om många av formuleringarna i ministerns svar och i andra inlägget, att det kvarstår att besvara den ursprungliga frågan.

Vad vill skolministern göra för att ge utrymme för unga kvinnor att utbyta erfarenhet och få kunskap att försvara sig själva i hotfulla situationer? Vad vill ministern göra för att få till stånd mer långsiktiga projekt för feministiskt självförsvar?

Jag menar att de pengar som avsatts och som har använts inte alltid har fokuserat på kvinnors och flickors egna erfarenheter av den här typen av utbildning. I alldeles för liten utsträckning har man gått till dem och frågat: Hur upplever ni den här utbildningen? Vad har den gett er för möjligheter och kunskaper att faktiskt våga ta strid mot de patriarkala värderingarna i praktiken? Jag är övertygad om att man skulle få samma positiva resultat om man gjorde en sådan genomgripande undersökning som jag har fått av kvinnor och flickor i min närhet som fått förmånen att gå den här typen av utbildningar och som därigenom också har lärt sig att ta för sig i strid med den vardagsrädsla som kvinnor och flickor så ofta utsätts för.

På Aftonbladets sida Ungt val har ungdomar fått lista olika viktiga frågor. Där visar det sig att av alla som svarade tyckte 63 % att feministiskt självförsvar är en mycket bra idé. Bland flickor i åldern 16–18 år var summan 77 % och bland flickor mellan 18 och 24 år 80 %. Det är dags att gå till handling, skolministern!

Anf. 5 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Det är klart att jämställdheten mellan kvinnor och män är en av de viktigaste frågorna för skolan att jobba med. Det kanske inte är någon nyhet för Lars Ohly men det tål ändå att sägas att det i dag finns ett stort utrymme för den svenska skolan att arbeta också med feministiskt självförsvar. Jag vet också att det är många skolor som gör det. Jag har nyligen själv fått ta del av det arbete som görs till exempel här i Stockholm, i Gamla stan, när det handlar om att stärka tjejers men också killars självförtroende och rätten att inte behöva vara rädd. Där jobbar man med feministiskt självförsvar.

Jag menar att det är viktigt att vi när vi bedriver projekt, som vi ju har gjort också på det här området, också tar till oss lärdomarna från det. Lars Ohly säger här att man inte har frågat. Det är precis vad man har gjort. Projektet i Göteborg, som Göteborgs universitet har utvärderat ganska grundligt, kommer fram till att de bästa resultaten för såväl flickor som för pojkar är just de projekt där man har tagit ett helhetsgrepp. Så här säger man i utvärderingen: När projektledarna väljer att låta insatserna ta ett helhetsgrepp om både pojkars och flickors självförtroende medför detta egentligen en rörelse bort från uppdragets direktiv. Projektledarna söker inte svaret på frågan om vem eller vad som har orsakat dåligt självförtroende enkom hos flickorna utan låter båda könen bli en del av analysen. Det är denna avvikelse från riktlinjerna som gör att projekten i högre grad förefaller påverka och förändra elevernas vardag.

Jag tror att det är rätt och riktigt att man ibland riktar sig mot flickor. Jag tror också att det är bra – och det sker i många av våra skolor – att man har diskussionsgrupper med endast flickor eller endast pojkar. Det utrymmet finns också både i skolans uppdrag och i skolans vardag. Som helhet kan vi ändå säga att om vi ser att en viss metod fungerar bättre än andra metoder är det viktiga att se till att den metoden används på fler

ställena, det vill säga att sprida de goda exemplen. Det är precis så regeringen arbetar.

Vårt uppdrag till Myndigheten för skolutveckling, som just jobbar med skolutveckling i skolan, handlar om detta, det vill säga se till att sprida metoder som vi vet fungerar. I detta fall är det frukten av ett regeringsuppdrag, de 49 projekt vi pratar om. Vi har tagit lärdom av dem, och vi jobbar med att sprida dem. Det är så jag som skolminister gärna vill jobba. Vi ska använda oss av de metoder som vi vet fungerar. Det kan ibland – som i detta fall – vara kanske överraskande resultat, men ser vi att de fungerar ska vi använda oss av dem.

Anf. 6 LARS OHLY (v):

Herr talman! Jag anar en ovilja att tala om tjejers specifika utsatthet, behov och intressen. Skolministern återvänder hela tiden till hur viktigt det är att både flickor och pojkar får självförtroendehöjande möjligheter att utvecklas i skolan. Vi är naturligtvis inte oense om det, men vad jag har pratat om är just tjejers och kvinnors speciella utsatthet, rädsla för att bli utsatta för det patriarkala våld som kanske är den yttersta konsekvensen av den könsmaktsordning som finns i vårt samhälle.

Man osynliggör både maktdimensionen och det faktum att det finns köns specifika mönster i hur killar och tjejer mår i vårt samhälle i dag. Det går igenom i undersökningen. I endast två av 20 projekt finns just självförsvar omnämnt i undersökningen. I ytterligare sju projekt talas om elevaktiviteter och tjejgruppsverksamhet som skulle kunna innefatta självförsvar. Det finns ingen utvärdering av hur de tjejer som faktiskt deltagit i feministiskt självförsvar har upplevt det eller lärare i deras omgivning. Har de upplevt några förändrade attityder i samband med den typen av utbildning?

Vi måste gå längre. Det räcker inte med den lag mot diskriminering som vi är överens om. Det räcker inte med de allmänna orden om skolans ansvar för att arbeta för jämställdhet i samhället. Det räcker inte med att upprepa att jämställdheten är en av de viktigaste frågorna. Vi måste synliggöra den maktordning som förminskar kvinnors och tjejers rätt att leva ett fullt liv. Därför menar jag att nästa gång Ibrahim Baylan står här i talarstolen hoppas jag att han står och slåss för fritt tillval av feministiskt självförsvar i gymnasieskolan för alla.

Anf. 7 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Jag ska göra Lars Ohly glad och säga att jag inte tror att vi ska börja med det i gymnasieskolan. Det är viktigt att vi har den typen av grundläggande värdegrundsarbete redan från förskolan. Väntar man till gymnasieskolan har man ofta – man formas mycket inte minst under grundskoleåren – fastnat i de strukturer som Lars Ohly varnar för. Det är viktigt att vi från förskolan ända upp till gymnasieskolan arbetar kontinuerligt med frågor om jämställdhet. Det är därför vi har skrivit in det i läroplanen för den svenska skolan.

Jag håller med om att ingen människa ska behöva vara rädd för att gå ut, av vilket skäl det än månne vara – om det är på grund av att man är tjej, invandrare eller vad det kan vara. Jag vet vad det innebär. Jag har levt i en tid när någon som ser ut som jag kunde riskera att bli skjuten mitt på ljusa dagen i Stockholm. Den känslan ska ingen behöva uppleva.

Det är därför skolan har detta som ett av sina viktigaste uppdrag. Vi har också utbildat lärare, pedagoger, till att jobba kontinuerligt med detta i den svenska skolan.

Jag tror faktiskt inte att det räcker med projekt. Projekt kan vara bra för att visa vägen, men det är viktigt att vi implementerar detta i skolans ordinarie arbete. Även om vi håller med varandra om mycket finns det en sak där vi faktiskt skiljer oss åt. Jag tror faktiskt att det är viktigt att också involvera killarna i detta. Jag vet, utifrån de utvärderingar vi har sett, att det ger bättre resultat. Vi får tjejer som får bättre självförtroende i ett läge där både tjejer och killar involveras i diskussionen om hur vi behandlar varandra. I andra änden av den statistik Lars Ohly pratar om finns ofta de män som begår dessa illdåd. Det är bra om vi också på ett tidigt stadium kan se till att de förstår sin roll i det förtryck som Lars Ohly pratar om.

Överläggningen var härmed avslutad.

2 § Svar på interpellation 2005/06:216 om användningen av etanol i den befintliga fordonsparken

Anf. 8 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Kjell-Erik Karlsson har ställt flera frågor till mig om vilka initiativ jag avser att vidta för att öka användningen av etanol som drivmedel i den befintliga fordonsparken.

Jag delar Kjell-Erik Karlssons syn att det behövs ambitiösa åtgärder för att minska utsläppen från vägtransportsektorn.

Att främja användningen av biodrivmedel skapar också förutsättningar för att bryta Sveriges beroende av fossila bränslen till år 2020. Arbetet med att minska beroendet av olja samordnas av den ny tillsatta oljekommissionen. Under våren ska kommissionen ge förslag till en närmare precisering av målet för 2020.

Kjell-Erik Karlsson frågar om jag avser att ta initiativ så att det blir möjligt för Sverige att bryta oljeberoendet år 2020 utan att befintliga bensin- och dieslbilar konverteras till mer miljövänliga bränslen.

Jag ser efterkonvertering som en av många viktiga åtgärder för att bryta oljeberoendet. Därför har Vägverket i uppdrag från regeringen utarbetat ett förslag på en nationell reglering som tillåter efterkonvertering av personbilar för alternativa drivmedel.

Regeringen avser att före sommaruppehållet besluta om en lagrådsremiss för att under hösten 2006 återkomma till riksdagen med den lagtekniska utformningen i en proposition.

När det gäller frågan om vilka initiativ som jag kommer att ta utöver de förslag som Vägverkets rapport innehåller, vill jag framhålla att det är viktigt för regeringen att få en så teknikneutral reglering som möjligt, eftersom vi i dag inte vet vilka tekniker som kommer att fungera eller vad de kommer att kosta i framtiden. Följaktligen avser jag inte att vidta några initiativ utöver Vägverkets förslag med syftet att särskilt gynna konvertering till etanol drift.

Prot. 2005/06:81
7 mars

Svar på
interpellationer

Kjell-Erik Karlsson frågar också om jag avser att ta initiativ till att statliga myndigheter i samarbete med bilindustri och konverteringsföretag bidrar till etanolkonvertering av befintliga bensindrivna personbilar.

Vägverket har i arbetet med regeringsuppdraget samverkat med flera myndigheter, bland andra Naturvårdsverket och Räddningsverket, konverteringsföretagen och bilindustrin. I Vägverkets förslag till en nationell reglering ingår att Vägverket ska ha samråd med övriga aktörer, såsom konverteringsföretag, billtillverkare och allmänhet, vid framtagande av de kompletterande myndighetsföreskrifterna.

Jag ser mycket positivt på myndigheternas samverkan med industrin. Jag ser inte någon anledning att ta ytterligare initiativ till att fördjupa detta samarbete.

Beträffande frågan om ett enskilt dispensförfarande måste jag påminna om att EU:s harmoniserade avgaskrav för den inre marknaden bygger på ett enhetligt regelsystem. Mer generella undantag från detta regelsystem riskerar att motverka syftet med den gemensamma marknaden. Därför har regeringen i stället för att införa ett provisoriskt dispensförfarande valt att låta Vägverket analysera de EG-rättsliga förutsättningarna för en nationell reglering som tillåter efterkonvertering.

Kjell-Erik Karlsson frågar även om jag avser att införa en klimatbonus, baserat på klimatnytta, till bilägare som konverterar sin bil till ett mer miljövänligt bränsle, alternativt klassa dem som miljöbilar.

Bilar som kan drivas med biodrivmedel, såsom konverterade bilar till etanoldrift, klassas redan i dag som miljöbilar och omfattas därmed av en rad förmåner, bland annat lägre förmånsskatt om bilen används som tjänstebil, befrielse från trängselskatt i Stockholmsförsoket och fri parkering i flertalet kommuner. Dessutom innebär skattebefrielsen för biodrivmedel att det i dagsläget är billigare för konsumenten att tanka etanol eller gas jämfört med bensin.

Vidare kommer nya bilar – modell år 2006 eller senare – med låga koldioxidutsläpp, såsom *flexifuel*-bilar, att gynnas ekonomiskt av den nya koldioxidbaserade fordonsskatten. Jag avser därför inte att nu föreslå ytterligare stimulanser innan vi ser effekter av existerande styrmedel.

Till sist frågar Kjell-Erik Karlsson om jag avser att ge myndigheter i uppdrag att göra samlade miljökonsekvensanalyser av konverterade fordon.

Mitt svar är att i Vägverkets tillsynsansvar som sektorsmyndighet för fordonsfrågor ingår att granska avgasemissioner från vägtrafikfordon ur miljösynpunkt, även från *flexifuel*-bilar och konverterade bilar. Under år 2005 har Vägverket bland annat utfört test av *flexifuel*-bilar. Vägverket kommer i olika forsknings- och utvecklingsprojekt att fortsätta att testa dessa bilar. Således anser jag att det för närvarande inte finns något behov av att ge Vägverket eller någon annan myndighet ett särskilt uppdrag att göra samlade miljökonsekvensanalyser av konverterade fordon. Det ansvaret finns redan.

Anf. 9 KJELL-ERIK KARLSSON (v):

Herr talman! Först vill jag tacka miljöministern för det avgivna svaret på interpellationen.

Jag måste ändå påpeka att hoten mot vårt klimat fortsätter att öka. En stor del av de klimatstörande gaserna kommer från förbränning av fossila energislag. I Sverige är fortfarande mer än 90 % av de förbrukade fordonsbränslemängderna av fossilt ursprung, alltså bensin eller diesel. Här är vi överens om att det finns mycket att göra för att ändra på detta.

Vi i de tre samarbetspartierna Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har gemensamt drivit fram en rad åtgärder för att minska förbrukningen av drivmedel och då särskilt när det gäller de fossila drivmedlen. Vi har till exempel skyldigheten att tillhandahålla förnybara fordonsbränslen vid tankställen, ökad beskattning på fossila drivmedel, förändrad beskattning av fordon samt investeringar i spårtrafik och kollektivtrafik.

Detta plus de stigande världsmarknadspriserna på fossila drivmedel har gjort att vi under 2005 och 2006 fått uppleva ett par positiva trendbrott inom vägsektorn eller trafiksektorn. Vi ser nu en förändring av bensinförbrukningen och att försäljningen av energisnåla fordon och miljöbilar ökar kraftigt.

Regeringen säger sig vilja att oljeberoendet ska brytas till 2020, vilket är positivt. Men ännu vet vi inte på vilket sätt eller vad man menar med att bryta oljeberoendet. Är det en minskning med 70–80 % man menar, eller är det 100 % som är målet? Därav min fråga om ministern avser att ta initiativ så att det blir möjligt för Sverige att bryta oljeberoendet till 2020 utan att befintliga bensin- och dieslbilar konverteras till mer miljövänliga bränslen.

Det är bra att ministern nu ger ett klart besked om att ministern ser efterkonvertering som en viktig åtgärd för att bryta oljeberoendet. Jag ser att vi i efterkonverteringen har en stor potential i minskade klimatstörande utsläpp.

Medellivslängden på en personbil i Sverige ligger mellan 15 och 20 år. Det finns till exempel mer än 290 000 Volvobilar äldre än 15 år ute på vägarna – bilar som drar förhållandevis mycket bränsle. Alla äldre bensindrivna bilar kan konverteras till etanoldrift för en förhållandevis billig penning. Nu behövs det en gedigen genomgång och konverteringstest av alla de vanligaste bilmodellerna som är i drift på landets vägar. Det kan även behövas ett test av hur avgaserna eventuellt ändras vid en konvertering.

Det borde vara av stort intresse för miljöministern och för staten att snarast möjligt testa de vanligaste bilmodellerna, som har många år kvar på vägen, i syfte att få fram rimliga konverteringsmöjligheter för dessa fossildrivna bilar.

Därför är jag inte nöjd med svaret på min fråga nummer två, där ministern svarar att hon inte avser att ta några initiativ utöver Vägverkets förslag med syfte att särskilt gynna konvertering till biodrivmedlet etanol.

Anf. 10 STAFFAN DANIELSSON (c):

Herr talman! Det är en viktig och stor fråga som vi berör, och Kjell-Erik Karlsson tar upp en aspekt. Jag delar ministerns uppfattning att det här är en mindre aspekt.

Jag vill bredda debatten lite. Det säljs alltfler etanolbilar i Sverige, och det är bra. Det är bra att vi kan konvertera äldre bilar. Men utgångspunkten för interpellationen är ju att med de här metoderna – att etanolpumpar på alla mackar och att få äldre bilar att drivas på etanol – har vi löst det hela. Då får vi en omställning som kan innebära att till och med 80 % är ersatt 2020. Det är en oerhört stor uppgift om vi klarar det.

Det sägs så här i interpellationen: ”Bristande tillgänglighet till etanolbränsle är följaktligen ett försvinnande problem som snart kommer att vara försumbart för de flesta normalbilister.” Lösningen är då etanolpumpar och att bilarna kan drivas på etanol. Det som man har förbisett är att det måste finnas etanol i pumparna, att det måste finnas etanol som kan stoppas in i bilarna. Det är det stora bekymret. Det är huvudkraften.

Jag är med på det här: Det är bra att äldre bilar kan konverteras. Det är bra att vi säljer nya.

Etanol finns ju i varenda bensinbil i Sverige i dag. E 05 är den bensin som säljs i dag, med 5 % inblandning. Det är väldigt bra. EU kommer att öka till 10 %, och vi hoppas att miljöministern driver på detta. Jag tror att det vore bra att höja det till 15 %. Det kommer att svälja enorma volymer. Hur får vi fram de volymerna? I dag är det 2–3 % av svensk bilpark som går på förnybara drivmedel.

Vi hade en diskussion före jul om vad ambitionen ska vara år 2010. Vi från Centern ville ha ambitionen att 8 % ska vara förnybara drivmedel år 2010. Det var inte Vänstern och regeringen med på. Det var 5,75 % som var linjen i den debatten. Nu, efter några månader, är ambitionen däremot att år 2020 ska nästan all olja ha ersatts.

Jag har tidigare kritiserat statsministern. Det är bra att vi har visioner och att vi sätter upp mål, och jag har varit med om att göra det. Vi har haft tuffa mål om kärnkraften, som tyvärr inte har förverkligats, då de var för högt satta. Det här målet kan ligga i samma härad. Expertisen, de som jobbar på området, säger att om vi klarar att ersätta 20 % av de fossila drivmedlen med förnybara drivmedel till 2020 är det bra jobbat. Jag tror att det blir mer om vi gör kraftansträngningar. Men 80 % är ett överbud, vill jag nästan säga med den kunskap jag har i dag. Vi ska ju anställa 200 000 i offentliga sektorn utan kostnader, och det här är ett bud på samma nivå.

Det jag egentligen vill bidra med är att säga att vi ska ha en ödmjukhet inför den oerhörda kraftansträngning som behövs för att bryta oljeberoendet. Låt oss höja målet till 2010, som vi i Centern har drivit på och föreslagit. Då får kommissionen jobba ett tag, och vi får se vad vi kommer fram till för 2020.

Det krävs skattesänkningar på etanol. Vi vet att USA, Brasilien, Tyskland, Frankrike och Österrike ligger före oss. Vi har segat. Det tog tid innan vi fick i gång skattebefrielsen för vår första och enda etanolfabrik i Sverige. Det tog tid innan det i höstas blev klartecken för att bygga nytt. Här behövs det mycket stora ansträngningar, som vi tillsammans måste diskutera, för att få fram volymerna förnybara drivmedel. Tekniken via främst låginblandning och etanolpumpar får vi ta med också. Men låt oss inte fastna i detaljerna! Låt oss se till helheten!

Anf. 11 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Jag tror att vi är mycket eniga om vikten av att få in mer biodrivmedel i vår bilpark. Låt mig först svara Kjell-Erik Karlsson.

Kjell-Erik Karlsson nämnde många av de insatser som vi har gjort från de tre samarbetspartiernas sida när det gäller att verkligen stärka biobränslena i vägparken och i fordonsparken och att också se till att vi får en mer energieffektiv bilpark i Sverige.

När det gäller vad som mer behöver göras är det min bedömning att det som Kjell-Erik Karlsson efterfrågar görs. Vad Vägverket nu tar fram föreskrifter för är en typgodkänd konverteringssats. En konverteringssats är ett system för ändring av ett fordon från drift med motorbensin eller dieselbränsle till drift med annat bränsle. Detta testar man, så att det nu ska uppfylla både de höga krav vi har när det gäller avgaser och övriga säkerhetskrav. Det kommer att gå till så att tillverkaransvaret kommer att gå över från biltillverkaren till tillverkaren av konverteringssatsen.

Jag är väldigt glad att vi kan hitta den här lösningen. Som jag nämnde har vi ett gemensamt regelverk i EU som har gjort det svårt att komma fram på det här området. Det är svårt att snabbt gå fram med dispenser därför att vi då bryter mot de gemensamma regler vi har i EU. Men när det gäller den här lösningen kan vi nu genomföra en konvertering på det sätt som vi önskar.

Vi får en testning av dessa konverteringssatser, och det svarar Vägverket för. Vi löser också den problematik vi hade och den oro som fanns hos bilindustrin att man inte längre fullt ut kunde ta ansvar för bilar som hade konverterats till etanolbränsle och som alltså inte längre var typgodkända på det sätt som de ursprungligen hade varit. Vi har hittat en lösning på det här, och jag tror att den uppfyller de förväntningar och önskemål som Kjell-Erik Karlsson har.

När det gäller att få fram biodrivmedel och andra moderna fordonsbränslen vill jag peka på att det nu pågår en omfattande forskning i Sverige. Den handlar både om etanol och andra biodrivmedel. Det handlar om biogas och metanol till exempel. Vi går in på andra generationens fordonsbränsle som mycket handlar om förgasning. Vi genomför också nu en utredning när det gäller möjligheten att i Sverige få fram större kvantiteter av biodrivmedel från jordbruk och skogsbruk.

Jag ser att vi har stora möjligheter i Sverige att få fram betydligt större volymer, både av etanol och andra biodrivmedel. Samtidigt menar jag att vi inte ska stänga dörren för att importera biodrivmedel från andra länder. När experterna gör bedömningar av vad de tror är möjligt är siffror som nämns en tredjedel etanol, en tredjedel elhybrider och en tredjedel vätgas. Vi går framåt mot nya lösningar. Vi ser att vi i dag gör kraftfulla insatser, och vi ser också, som Kjell-Erik Karlsson nämnde, att det här ger resultat. Just nu är var tionde bil som säljs i Sverige en miljöbil. Det tycker jag är utmärkt.

När det gäller Centerns inställning vet vi att ni har drivit de här frågorna väldigt starkt. Det tycker jag är bra. Tyvärr är det i högeralliansen andra partier som snarare vill sänka bensinskatten och inte på något sätt ha kvar de ekonomiska styrmedel som vi i dag har för att just få övergången till miljövänliga drivmedel. Det är viktigt, menar jag, att vi har en sammanhållen politik för att långsiktigt främja biodrivmedel. Det innebär

forskning, och det innebär investeringspengar. Det innebär också bra ekonomiska incitament för att välja bilar och drivmedel på ett bra sätt.

Anf. 12 KJELL-ERIK KARLSSON (v):

Herr talman! När det gällde min fråga nummer två där ministern i svaret hänvisar till vikten för regeringen att få en så teknikneutral reglering som möjligt så kan jag förstå den viljan. Men av vad jag har förstått är det just konverteringen till etanoldriften som är enklast att genomföra för de miljontals bilar som har några år bakom sig och som snabbt skulle ge positiv effekt på miljösidan. De kommer ju att finnas ett antal år. Vi får dessutom inte bortse från den positiva miljöpåverkan när det gäller attityder som en sådan möjlighet skulle ha.

Sverige är ett Volvo- och Saabland när det gäller den äldre delen av vårt fordonsbestånd. Av landets 4,3 miljoner personbilar är till exempel 25 % Volvobilar, alltså 1 miljon. Av dem är 520 000 de vanliga modellerna V70, 740 och 940. Samtliga de bilarna går att köra på biodrivmedel. Även huvuddelen av de andra bilarna går att köra på biodrivmedlet etanol.

Skulle ministern anse att det vore positivt att de äldre bilarna, som redan nu har lägre avgaskrav på sig och som inte har så många år kvar i tjänsten, skulle kunna få en enklare typ av konvertering som inte kostar så mycket?

När det gäller min fråga om klimatbonus eller möjlighet att klassa konverterade bilar som miljöbilar kan man där tolka ministerns svar som att bilar eller fordon som är konverterade till etanoldrift nu klassas som miljöbilar.

När jag läser och hör svaret på min fråga om samlade miljökonsekvensanalyser av konverterade fordon svarar ministern att Vägverket har tillsynsansvaret även för avgasemissioner från konverterade bilar. Javisst. Men anser inte ministern att det skulle vara intressant och av värde att få klarlagt vilken miljönytta samt samlad samhällsekonomisk nytta en konvertering i befintlig bilpark skulle ge? Vad jag vet är det endast ett fåtal konverterade fordon som har testats och troligen inte under någon längre tidsperiod.

När det gäller Centern och Danielssons inlägg här om de 200 000 jobben i offentlig sektor har jag inte tänkt gå in på det i denna debatt.

Anf. 13 STAFFAN DANIELSSON (c):

Herr talman! Jag ska inte heller fortsätta den debatten som kanske är skild från det här ämnet. Mitt huvudspår var att det i dag är 2–3 % av bränslena som är förnybara. 2010 vill vi ha 8 %. EU och regeringen står hittills på 5,75 men är på väg upp. Jag vill fråga miljöministern: När det gäller att bryta oljeberoendet till 2020 är det bra att vi har visioner och att vi är överens om målet, men vi måste också vara ärliga med vad det innebär. Jag vet att expertis bedömer att om vi klarar att ersätta en femtedel har vi nått långt. Det tycker en del. Vänstern har preciserat det till att 80 % ska ersättas. Många har i debatten på tidningars ledarsidor och så vidare fått uppfattningen att oljan är borta 2020 från drivmedlen. Är det 20 % som är att bryta oljeberoendet? Är det 40, 50, 80 eller 100 %? Jag tror att det är bra att vi ger folk en uppfattning om detta.

När vi nu ska bryta det är en bit teknik. Det ger jag ger Kjell-Erik Karlsson och alla rätt i. Vi i Centern är hårt pådrivande för miljöbilar, för att gynna förmånsvärden och annat så att det säljs många etanolbilar. Det är bra att man konverterar äldre bilar. Det är en viktig fråga som tas upp, även om det är en mindre fråga i sammanhanget. Huvudutmaningen är att få fram volymerna. Det är en oerhörd utmaning för de gröna näringarna som verkligen kräver stöd och uppmuntran och att man jobbar skuldra vid skuldra. Där har vi varit sega. Det har gått försiktigt. Andra är före oss. Det är bra att vi är på spåret nu. Centern driver på väldigt kraftfullt för detta, och det kommer vi självklart att göra efter valet också i den förhoppningsvis nya regeringen.

Min fråga är: Vad är miljöministerns bedömning av målet 2020 med dagens vetande? Vad innebär det att vi då bryter oljeberoendet på drivmedelssidan?

Anf. 14 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Låt mig svara Kjell-Erik Karlsson när det gäller hur jag ser på arbetet med konvertering. Konvertering till etanol drift är enklast, men det går ju också att konvertera till exempel till biogas. Just nu arbetar vi på båda linjerna. Det kommer att finnas en konverteringssats för äldre bilar som är enklare än för de yngre och som är billigare för att den är enklare. Samtidigt måste vi när det gäller dispensförfarande och enklare förfaranden hela tiden hålla oss inom EU:s regelverk. Det är därför vi arbetar med konverteringssatserna som är vårt sätt att hantera att vi i dag inte har ordentliga avgaskrav som gäller biodrivmedel.

Vi driver nu parallellt att EU måste se till att utforma avgaskrav också för bilar med biodrivmedel. Vi driver nu i förhandlingarna i miljørådet att det ska införas redan i nästa paket som heter EURO 5, att man där ska ha med biodrivmedlen från början så att vi kan ha klara EU-krav för vad som gäller för bilar som körs på biodrivmedel. Det har vi alltså inte i dag.

När det gäller samhällsnyttan av en övergång är det självklart av stor betydelse ju fler som går över till att köra på etanol eller biogas, också i sina gamla bilar. Precis som Kjell-Erik Karlsson säger har vi många gamla bilar i Sverige. Vad det skulle betyda om alla gick över kan vi räkna på. Vi ska samtidigt se att det här är ett bidrag av många. En annan fråga som vi nu arbetar med i EU handlar om att öka inblandningen av etanol i vanlig bensin. De beräkningar som görs visar att om vi kan öka från 5 till 10 % så betyder det oerhört mycket. Bara 1 % ökning av inblandning i hela bilparkens bensin motsvarar kanske 100 000 miljöbilar, och det är fler miljöbilar än vad vi har i Sverige i dag.

När det gäller övergången ser jag att vi är på väg att få ett genombrott. Väldigt länge har det varit några få, knappt under 1 %, miljöbilar. Nu ser vi att var tionde bil som säljs är en miljöbil. Det går långsamt, men sedan får vi så småningom ett genombrott. Jag tror att ingen i dag kan säga exakt hur den här utvecklingen kommer att förlöpa, men vi kommer att göra allt för att främja en övergång till biodrivmedel.

När det gäller att bryta oljeberoendet, som är vårt mål för år 2020, återkommer Oljekommissionen senare i vår med mer preciserade förslag om exakt hur det här ska se ut i olika sektorer.

I Sverige i dag är just vägtrafiksektorn den mest oljeberoende av alla. Det är där vi verkligen inte ens en gång har haft alternativ. På alla andra

områden har det funnits alternativ till fossila bränslen men inte i vägtrafiksektorn. Tack vare den nya pumpplagen kan människor snart i hela Sverige välja en miljöbil och veta att den kan tankas. Det är ett första viktigt steg.

Som vi hittills formulerat det ska det här med att bryta beroendet av olja innebära att det ska finnas alternativ. Vi ska storskaligt kunna välja andra bränslen än bensin eller diesel. Vi återkommer alltså till vad det exakt kan betyda för vägtrafiksektorn när vi kommit något längre.

Anf. 15 KJELL-ERIK KARLSSON (v):

Herr talman! Jag vill återigen poängtera följande för miljöministern. Vi är inne i en miljöomställning. Vi vill bryta oljeberoendet. Vi behöver offensiva och kreativa satsningar på flera områden. Det räcker inte med ökad försäljning av nya miljöbilar, utan vi måste även se över befintlig fordonspark. Det behövs en ordentlig genomgång samt konverteringstest av de vanligaste bilmodellerna. Vi borde också stimulera till ökad bränslekonvertering på något sätt. Jag ser fram emot den utlovade lagrådsremissen senare i vår och hoppas att den fullföljs.

När det gäller att främja biodrivmedel är många saker på gång. Det gäller då både forskningsvägen och de utvecklingsprojekt som vi har bland annat i landets norra del. Det är något som Danielsson också kan ta med sig. Det är fråga om den konkurrens som det kan bli om skogsråvaran och om hur den ska hanteras när det gäller era partier och åsikter.

Mycket positiva saker är på gång, och det har skett ett genombrott. Nu gäller det att vi gör allt för att ha kvar den positiva attitydpåverkan som det här för med sig.

Anf. 16 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Låt mig avsluta med att säga att det alltså görs test av de vanligaste bilarna. Vägverket har testat tre bilar, och man fortsätter att testa. Det här blir en god hjälp liksom det enkla system vi nu inför. Den som köper en sådan här konverteringssats kan vara trygg med att det som nu görs är godkänt med tanke på de avgaskrav och säkerhetskrav som gäller. Vi har alltså gett alla konsumenter i Sverige en väldigt god möjlighet att konvertera sina bilar. Snart kommer vi att ha det här förslaget på bordet.

Incitamentet för de allra flesta är naturligtvis alla de förmåner man redan har om man har en miljöbil. En konverterad bil är alltså en miljöbil och ska anmälas som miljöbil till registret. Då räknas den som miljöbil. Alla de fördelar som en miljöbilsägare har får också en ägare till en konverterad bil.

I vad mån det räcker eller det skulle finnas skäl till ytterligare incitament här tror jag är någonting som vi får återkomma till. Det som jag nu tycker är viktigt är att vi har tagit det här steget. Detta är någonting som väldigt många har efterfrågat, som väldigt många har önskat. Alla har inte råd att köpa en ny bil, men väldigt många vill köra miljövänligt. Därför är jag väldigt glad över att vi kan ta det här steget. Det kommer, som jag sagt, att bli ett viktigt bidrag bland många andra till att vi kan ställa om den svenska bilparken till mer miljövänliga bränslen.

Anf. 17 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Kenneth Johansson har frågat mig dels vilka åtgärder jag avser att vidta för att öka samordningen av våra åtgärder och finansiella resurser mellan Försäkringskassan och andra myndigheter, dels om jag avser att lägga fram förslag till förändringar i regelverket för finansiell samordning.

För många människor är olika former av rehabiliteringsåtgärder nödvändiga för att återfå funktions- och arbetsförmågan och kunna delta i arbetslivet. Olika aktörer är involverade i olika skeden av rehabiliteringsprocessen. Centrala roller har arbetsgivaren, hälso- och sjukvården, socialtjänsten, Försäkringskassan och arbetsförmedlingen. För en effektiv rehabilitering krävs det en väl fungerande samverkan mellan dessa aktörer. För olika målgrupper krävs emellertid olika former av samverkan.

För arbetslösa sjukskrivna och anställda sjukskrivna som behöver byta anställning på grund av ohälsa är det nödvändigt att Försäkringskassan och arbetsförmedlingen samverkar effektivt. Sedan 2003 upprättar Arbetsmarknadsstyrelsen och Försäkringskassan en gemensam verksamhets- och handlingsplan för arbetslivsinriktad rehabilitering för dessa människor.

Under 2006 och 2007 ska Försäkringskassan och Arbetsmarknadsstyrelsen dessutom inom ramen för en pilotverksamhet vidta nya och förstärkta insatser för försäkrade som är långtidssjukskrivna eller uppbär aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning. Pilotverksamheten syftar till att ta till vara den arbetsförmåga som dessa människor kan ha och att underlätta deras återgång till arbetslivet.

För att stödja patienters återgång i arbetslivet krävs det att sjukskrivningsfrågan verkligen prioriteras inom hälso- och sjukvården. Regeringen har därför ingått en överenskommelse med landstingen om förstärkta insatser för att minska sjukfrånvaron. Avsikten är att varje landsting tillsammans med Försäkringskassan ska upprätta en handlingsplan om vilka åtgärder som ska vidtas för att ge sjukskrivningsfrågorna ökad prioritet inom hälso- och sjukvården. Samverkansfrågorna kan vid behov få en framträdande roll i dessa handlingsplaner.

För människor med komplex problematik finns det behov av samordnade rehabiliteringsinsatser från samtliga fyra myndigheter. Det har därför införts möjlighet för försäkringskassa, länsarbetsnämnd, landsting och kommun att bedriva finansiell samordning genom att på lokal och regional nivå bilda samordningsförbund.

Låt mig också förtydliga att utgångspunkten för den finansiella samordningen är en helhetssyn på den enskildes behov. För att undvika att den enskilde hamnar i en gråzon mellan de olika myndigheterna behövs därför ett aktivt deltagande från samtliga berörda parter – därav kravet på medverkan av alla fyra parter i samordningsförbunden. Det förutsätter emellertid att det ges tid för parterna att komma överens, vilket kan förklara att det har varit en ganska lång startsträcka. Finansiell samordning börjar dock komma i gång i allt större omfattning, vilket innebär att de allra flesta landsting kommer att omfattas av finansiell samordning under

*Svar på
interpellationer*

2006. Regeringen har dessutom lämnat uppdrag till Försäkringskassan, Ams och Socialstyrelsen att stödja utvecklingen av finansiell samordning.

När det gäller Kenneth Johanssons fråga om jag avser att föreslå förändringar i regelverket för finansiell samordning kan jag meddela att det inte är aktuellt. Statskontoret har regeringens uppdrag att utvärdera den finansiella samordningen, och dess bedömning är att det inte finns några allvarliga stöttestenar i lagen som motiverar en regelförändring.

Avslutningsvis, herr talman, vill jag bestämt hävda att det absolut inte är fråga om något misslyckande med finansiell samordning. Tvärtom är jag övertygad om att regeringens åtgärder för minskad sjukfrånvaro, där finansiell samordning utgör en del, kommer att bidra till att sjukfrånvaron fortsätter att minska – genom förebyggande insatser och genom att sjukskrivna får olika typer av stöd för återgång till arbetslivet.

Anf. 18 KENNETH JOHANSSON (c):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka Hans Karlsson för svaret. Tänk att det ska vara så svårt med självklarheter, att ta del av erfarenheter och att ha förtroende för den lokala och regionala nivån!

När det gäller självklarheter måste det väl vara bättre att förebygga och rehabilitera i stället för att sjukskriva och pensionera. Och visst måste det väl vara bättre att använda passiviserande försörjningsstöd från Försäkringskassan till aktiva och offensiva åtgärder till förmån för sjukvården och andra områden. Att korta vårdköer och att rehabilitera gör ju att människors lidande minskar, att man kan gå till jobbet i stället för att vara sjukskriven och att folk kan få hjälp tillbaka till egen försörjning.

I Socialdemokraternas Sverige är det ofta omöjligt att få en arbetslivsinriktad rehabilitering, och vårdköerna är fortsatt långa.

För mig och Centerpartiet är därför en finansiell samordning så självklar. Vi vill inte ha någon halvmesyr, typ den vi har i dag, utan en finansiell samordning med kraft i, lokalt utformad där uppemot 10 % av sjukpenningkostnaderna kan användas. Centerpartiet och Folkpartiet har gått i bräschen, och nu är hela alliansen överens om tagen för en lokalt utformad finansiell samordning med muskler i.

Svaret från Hans Karlsson på frågan om han vill öka samordningen är: Nej. Tycker han att man har kommit i gång tillräckligt? Nja, men det har varit en lång startsträcka. Ja, jag vill nog säga att det är knappt att startnyckeln har vridits om.

När det gäller erfarenheter genomfördes det för det första under den borgerliga regeringen försök med finansiell samordning, 1993–1997. Resultaten blev kortare sjukskrivningar, kortare vårdköer och att sjukpenningkostnaden minskade med i snitt 16 %. Principen bidrag omvandlades till aktiva åtgärder i en samverkan. Det var och är en lyckad princip. Det fick en fortsättning – jag säger bara Laholm, Stenungsund, Finspång och andra områden – med lyckade resultat.

Också två års erfarenheter har vi nu fått av halvmesyren, och tyvärr får jag lov att säga: Vad var det vi sade? Ett byråkratiskt synsätt, ett uppifrånperspektiv, en snäv målgrupp, begränsningar av hur mycket som får samordnas, och hittills är resultatet en flopp. Den 1 januari 2006 hade det inte hänt mycket, vilket är den senaste uppgift som jag har fått via riks-

dagens utredningstjänst. Och patienterna har fortsatt ont och åtgärderna behövs.

Hans Karlsson svarar på frågan om det behövs förändringar i regelverket: Nej, det är inte aktuellt. Jag tycker att det är trist. Och vilka är det som är förlorarna? Jo, det är de många enskilda.

Något som jag också tycker är väldigt tråkigt är att man saknar förtroende för den lokala och den regionala nivån. Jag har besökt många kommuner, landsting och regioner där man säger: Vi vet hur vi vill lägga upp det här, men vi behöver inte direktiv och uppifrånstyrande regelverk, utan låt oss bygga upp vår egen organisation. Finspång är väl det allra bästa exemplet på det. Vi behöver mindre av nej, fy, usch, reglering och ersätta det med mer av att prova, förnya, jobba lokalt och flexibelt. Huvudsaken är att det blir resultat.

Jag vill avsluta med en följdfråga. Låt det inte gå prestige i detta. Varför inte, Hans Karlsson, bejaka självklarheter, de erfarenheter vi har och att de på den lokala och den regionala nivån faktiskt kan göra ett bra jobb de också? Och varför, slutligen, behövs det ett uppdrag till Försäkringskassan, Ams och Socialstyrelsen att stödja utvecklingen av finansiell samordning, om det är så, som ministern säger, att allt är så väldigt bra?

Anf. 19 LINNÉA DARELL (fp):

Herr talman! Jag vill gärna haka på den här interpellationsdebatten som Kenneth Johansson har initierat. Precis som det står i interpellationen väckte Centern och Folkpartiet tillsammans en motion med en rad förslag när den nuvarande lagstiftningen infördes. Men det var som sagt inte nytt då att kunna arbeta med finansiell samordning, i alla fall inte för oss som tror på idén. Vi lade i den motionen fram ett förslag kring tillåtande regelverk som skulle göra det möjligt att aktivt arbeta med åtgärder, till nytta för enskilda människor och till nytta för oss alla som skattebetalare. Det måste ju vara bättre att använda pengarna till rätt saker, vilket man hade kunnat göra här.

Jag ska inte gå in på diskussionen om rehabiliteringsinsatser. Ministern och jag ska ju ha en interpellationsdebatt på måndag, så då får vi väl prata mer om det. Men jag måste säga att jag blir djupt bekymrad när jag ser svaret från ministern. Det är ju sannerligen ingen framgång att man efter två år inte har nått längre än vad redovisningen som vi nu får visar. 35 förbund och 57 kommuner är ju *peanuts* i sammanhanget. Jag förstår att regeringen nu har givit ett uppdrag till andra myndigheter att skjutsa på, för det lär inte gå så snabbt. Min ena fråga till ministern är då: Vilken tid är du beredd att låta den här utvecklingen ta för att det ska bli en ordentlig effekt av detta? Hade man utvecklat i stället för att avveckla 1997, för snart tio år sedan, och hade man låtit Socsamförsöken som nu finns utvecklas, permanentas och bli möjliga, till exempel i Finspång som nämdes här tidigare, hade vi varit betydligt längre på väg.

Ministern säger i svaret att det har införts en möjlighet för försäkringskassa, länsarbetsnämnd, landsting och kommun att bedriva finansiell samordning genom att på lokal och regional nivå bilda förbund. Men det är ju allt eller inget. Det som händer nu i Finspång, som ju haft omvittnat goda resultat, är att man förbereder sig för en nedtrappning och en

anpassning till nuvarande lagstiftning. Det är ju verkligen inte att gå framåt i den här frågan utan tvärtom.

Anf. 20 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Den här frågan känns väldigt bekant. Den avgjordes ju för mer än två år sedan i den här kammaren. Då hade vi debatten om vilket system vi skulle ha, och majoriteten i den här kammaren bestämde sig för det system som nu gäller. Det blev det system som vi föreslog och det blev inte ert. Det är väl det som föranleder att vi fortsätter att debatera detta förstås, och det ska vi väl göra. Ni känner behov av att då och då tala om att det borde ha varit på ett annat sätt. Så kan det ju vara. När majoriteten bestämmer ett och minoriteten tycker något annat får man väl återkomma. Jag tar gärna den debatten.

Linnéa Darell säger att det inte är någon framgång. Men det är definitivt inget misslyckande, måste jag ändå säga, med 35 samordningsförbund och nästan 60 kommuner. Exakt hur många det är i dag vet vi inte riktigt. Det här är ju någonting som pågår. Jag har i alla fall en bestämd känsla av att omkring tio samordningsförbund till är under uppbyggnad, och då tillkommer det ytterligare ett stort antal kommuner. Det blir väl aldrig alla, men det ska det väl kanske inte bli när man själv får bestämma vad man vill göra med den här typen av samverkan.

När det gäller resultaten gjorde vi på ett annat sätt än det som ni tänkte er. Vårt sätt, våra insatser tillsammans med allt som har gjorts utöver det som regering och riksdag bestämmer, har på tre år gett en 30-procentig minskning av sjukfrånvaron. Vart tredje sjukfall är borta sedan vi började med den här typen av åtgärder, där finansiell samordning ingick och var en. Jag såg då inga förslag från oppositionen, Centerpartiet och Folkpartiet, som hade några som helst förutsättningar att ge en större minskning av sjukfrånvaron, verkligen inte. Men det kanske ni ändå hävdar.

Den 30-procentiga minskningen har skett under tre år beroende på de åtgärder som är vidtagna. Nu kommer ytterligare åtgärder. 150 000 personer, de som har tidsbegränsad sjuk- och aktivitetsersättning och de som har varit sjukskrivna mer än två år, kommer att få förstärkta insatser när man går igenom och försöker säkerställa att man har relevanta insatser för de personerna.

Sjukvården kommer nu under de närmaste tre åren att kunna tillföras 3 miljarder om det är så att man förbättrar sin roll i sjukskrivningsprocessen. Det är ju en ingång i den här frågan som tangerar lite av det som ni förordade i er modell för finansiell samordning. Vi har från den 1 januari infört verktyg för arbetsförmedlingarna som kan användas till den som är sjukskriven men som har en anställning och som inte kan komma tillbaka till sitt gamla arbete och sin gamla arbetsgivare – just för att underlätta återgång till arbetet. Det kommer att göra det möjligt att sjukfrånvaron minskar ytterligare till gagn för, naturligtvis, enskilda individer, företagen och samhället.

Anf. 21 KENNETH JOHANSSON (c):

Herr talman! Det var ju inte mycket av kommentarer till de frågor som jag har ställt utan det sades egentligen bara att den här frågan avgjordes för två år sedan. Vi tillåter oss naturligtvis att vara revisorer och

kontrollera hur de beslut som fattas här fungerar. Och detta har hittills inte fungerat. Detta har blivit en flopp hittills. Vi tillåter oss också att peka på att vi har ett bättre alternativ. Det blev nedröstat för två år sedan, men jag hoppas att majoriteten till hösten kommer att ställa sig bakom en lokalt finansierad, flexibel, finansiell samordning.

Jag vill också erinra Hans Karlsson om att det inte var så länge sedan, fem år sedan, som vi träffade en uppgörelse i den här kammaren så att det fanns en majoritet för en lokalt finansierad finansiell samordning. Den uppgörelsen ingick i en handlingsplan för hälso- och sjukvård och antogs år 2000. Detta har inte verkställts, och det har varit ett direkt svek från regeringens sida. Det var en dyrköpt läxa för oss som var med och gjorde de handslagen. Hans Karlsson var personligen inte med, men regeringen är kollektivt ansvarig för de uppgörelser som träffas. Det glömmes inte jag.

Det som det nu handlar om, menar jag, är att vi måste dra lärdom av att det hittills inte har blivit särskilt stora resultat. Det finns vid årsskiftet 35 samordningsförbund, endast 57 kommuner. 9 av 21 regioner och landsting hade inga samordningsförbund. Statens finansiella medverkan uppgick vid årsskiftet till 80 miljoner kronor. I vårt upplägg, i alliansens upplägg, handlar det, ministern, om miljarder. Det handlar om muskler för att kunna åtgärda det som jag tror att vi är överens om är viktigt; att få ned ohälsan så att människor mår bra, kan gå till sina jobb och slipper vara passiviserade och sjukskrivna.

Finspång har ju en förlängd försökslagstiftning till utgången av 2006. Och vad säger man i Finspång om vi frågar vad ministerns modell skulle innebära för dem jämfört med den de har i dag? Jo, de skulle få en samordning från ca 216 miljoner kronor i dag till 6 miljoner kronor per år. De skulle, upplever de, få se ett helhetsansvar som försvinner i och med att målgrupperna begränsas. Barn, ungdomar och äldre utesluts från den samverkansform som man i dag bedriver. De upplever också att samverkanskulturen lokalt, som de själva kallar för Socsamandan, riskerar att begränsas om man, som man nu tvingas till, måste leta möjligheter till nedtrappning och anpassning av sin verksamhet. Detta är inte att visa respekt för den lokala nivån, och mitt, Centerpartiets och alliansens besked är att de ska ha möjligheter, och andra regioner, landsting och kommuner ska ha möjligheter, att jobba på de sätt som man själv finner lämpliga. Det ger möjligheter inför framtiden.

Det är också så att Centerpartiet och alliansen har redovisat andra förslag när det gäller arbetslivsinriktad rehabilitering. Men det ser ut som att det får bli en debatt en annan gång om de delarna. Vi håller oss till finansiell samordning nu.

Anf. 22 LINNÉA DARELL (fp):

Herr talman! Hans Karlsson refererar till att det var en debatt för två år sedan, och så blev det majoritet för det här systemet. Ja, visst är det så. Men jag skulle inte vilja säga att det är vårt behov, Folkpartiets och Centerterns, att påminna om förslagen för deras egen skull. Det är ju faktiskt så att erfarenheten så här långt visar att vårt förslag hade varit bättre. Då finns det väl all anledning att ta upp det i en debatt här i kammaren.

Så säger ministern också att vi pratar om Finsam, men ni har minsann, regeringen alltså, haft en rad andra åtgärder. Det har ju vi också. Det

är långt ifrån bara den finansiella samordningen, men eftersom vi redan från början visste att den var framgångsrik har vi ju betonat den mycket. Ministern säger också att nu får sjukvården 3 miljarder på tre år för att göra det som man faktiskt hade kunnat göra genom finansiell samordning. Det uppfattade jag att vi var rätt överens om. De 3 miljarderna kunde ha använts bättre, till exempel till förebyggande åtgärder i flera olika sammanhang.

Jag konstaterade på slutet att svaret på frågorna är att det inte behöver göras något annat utan att man fortsätter att se tiden an. Det är bara beklämmande att se att på ett område där enskilda människor kommer i kläm väldigt ofta, och där samhällets kostnader är som störst, tycker ministern att man ska se tiden an. Vi brukar ju höra från socialdemokratiska ministrar att man är stolt men inte nöjd. Här verkar man tyvärr också vara nöjd.

Anf. 23 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Det där med om jag är nöjd eller inte ska jag verkligen återkomma till, men tillkomsten av samordningsförbund inom den finansiella samverkan fortsätter ju. Vi får se hur många som kommer i gång, hur många som vill vara med i den möjlighet som erbjuds inom detta nationella regelverk.

Det är inte bara fråga om kvantitet. Det är också fråga om kvalitet. Hur inriktningen är på arbetet inom samordningsförbunden vet jag inte i dag. Det kommer vi att veta mer om när Statskontoret kommer med sin nästa rapport. Den kommer att behandla just inom vilka områden och på vilket sätt man har arbetat och vilken inriktning man har på den finansiella samverkan inom ramen för den ordning som nu gäller.

Så det får vi se. Vi får väl fortsätta att debattera detta. Jag vill bara återknyta till vad jag sade i mina tidigare inlägg, att finansiell samordning inte är en åtgärd som ensam skulle ha någon som helst förutsättning att klara hela det komplex av insatser och åtgärder som behövs på alla nivåer för att öka hälsan i arbetslivet och förbättra människors möjlighet att komma tillbaka snabbare efter sjukskrivning. Det var *en* del. En rad andra saker har genomförts och ytterligare mer kommer. Det är väl ändå det sammantagna resultatet man får titta på om man ska, så här långt, recensera hur regeringens arbete med hela sjukfrånvarofrågan har gått.

Jag fick ju de första interpellationerna och frågorna när jag tillträdde för tre år sedan. De var väldigt skarpt formulerade ungefär så här: Hur tänker ministern göra för att minska sjukfrånvaron? De frågorna får jag inte längre, och det är klart att det beror på att de inte är relevanta att ställa. Regeringen satte för tre år sedan upp ett mål, nämligen att halvera sjukfrånvaron fram till 2008, på sex år. Det har gått tre av de sex åren, och vi har klarat hälften av målet.

Vi ligger på 30 %. Vi ska minska med ytterligare 20 % för att halveringen ska bli genomförd. Det ligger verkligen inom räckhåll. Det finns alla förutsättningar att nå dit. Jag ska inte tillskriva regeringen och mig själv någon stor del i detta, men vi har naturligtvis en del. Det har betydelse vad vi beslutar och gör i den här kammaren. Men det har också stor betydelse hur man arbetar ute på arbetsplatserna och hur människor medverkar på olika sätt för att komma till rätta med detta stora samhällsproblem som kom för sex-sju år sedan.

Alla har bidragit på ett väldigt förtjänstfullt sätt. Jag har deltagit i en konferens på förmiddagen med parterna. De redovisade sina insatser för att förbättra hälsan i arbetslivet på arbetsplatserna. Det är imponerande insatser som görs.

Sammantaget ser det riktigt bra ut så här långt. Vi får hoppas att det gör det också om ytterligare tre år.

Anf. 24 KENNETH JOHANSSON (c):

Herr talman! Att finansiell samordning endast är en del av allt som behöver göras är vi helt överens om. Det är dock en viktig del som, om den används på ett klokt och offensivt sätt, ger stora möjligheter och resurser och hela tiden sätter den enskilda människan, som har behov av en insats, i centrum.

Debatten visar att situationen är ganska låst när det gäller finansiell samordning. Självklarheter, erfarenheter och lokala kunskaper är något som uppenbarligen inte betyder så mycket. Det är uppifrån, från regering, departement och centrala myndigheter som man vet bäst. Det stör mig väldigt mycket.

Det finns två tydliga alternativ. Det ena är det som jag, Centerpartiet och alliansen, pläderar för, nämligen att öka möjligheten för en lokal finansiell samordning där vi använder passiva medel på ett offensivt sätt och med kraft och tilltro till den lokala och regionala nivån för att korta vårdköer och rehabilitera.

Alternativet till det är regeringen och de övriga i vänsterkartellen som pratar mycket men trots allt handlar ganska lite och inte utnyttjar de möjligheter som finns för att människor ska slippa ha ont och ges möjlighet att komma tillbaka till jobbet och arbetsgemenskapen.

För Centerpartiet är den stora utmaningen – och vi brinner för uppgiften – att få ned gigantiska sjukskrivningstal och bryta utanförskap på arbetsmarknaden, vilket s-regeringen misslyckats med hittills. Inte minst för att människor som har det svårt ska få en bättre framtid är det viktigt att vi får komma till handling.

Anf. 25 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Vi blir inte ense den här gången heller, Kenneth Johansson. Jag fäste mig vid din inledning i början av debatten där du konstaterade att det är bättre att man kan komma tillbaka tidigare och att man får förebyggande insatser. Som avslutning säger du att vi, det vill säga Centerpartiet och alliansen, inte vill att människor ska fara illa utan att man ska få möjlighet till hjälp och stöd. Om det är vi alldeles överens. Jag vill inte tolka Kenneth Johansson som att han menar att regeringen och majoriteten i kammaren skulle vara av en annan uppfattning och att vi inte vill att människor ska ha möjlighet till ett värdigt liv och komma tillbaka snabbt.

Vi är inte ense om metoderna, men att stödja och hjälpa människor med tidiga insatser och förebyggande åtgärder är nödvändigt. Det är vi överens om. Hur det ska ske och hur vi ska göra får vi fortsätta att debattera. Tack för den här debatten.

Överläggningen var härmed avslutad.

*Svar på
interpellationer*

Anf. 26 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Camilla Sköld Jansson har mot bakgrund av företaget Connex uppsägning av Sekos klubbordförande Per Johansson ställt mig ett antal frågor. Hon undrar om jag är beredd att förstärka löntagarinflytandet i situationer där domstol ogiltigförklarat en uppsägning eller ett avsked, om jag är beredd att ge fackligt förtroendevalda ett särskilt skydd i nämnda situationer samt om jag är beredd att skärpa sanktionerna mot arbetsgivare som trotsar domstolsutslag om ogiltigförklarande av uppsägningar och avsked. Hon undrar även om jag har utvärderat det norska systemet.

Inledningsvis vill jag säga att jag inte kan kommentera det enskilda fall som Camilla Sköld Jansson tar upp i sin interpellation.

Jag instämmer i vikten av att reglerna om anställningsskydd respekteras och inte kringgås. Skyddet för de förtroendevalda är en viktig del av vår demokrati. Det är en viktig förutsättning för att den svenska modellen ska fungera att fackligt förtroendevalda kan utöva sina uppgifter. Det går att skönja en hårdnande attityd till förtroendevalda. Jag är uppmärksam på detta och följer noga utvecklingen.

När det gäller huruvida jag är beredd att förstärka löntagarinflytandet i situationer där domstol ogiltigförklarat en uppsägning eller ett avsked är det här en svår avvägning som måste göras. LAS är en skyddslagstiftning. Samtidigt måste ohållbara situationer kunna lösas.

Det är min uppfattning att de starka kraven på saklig grund för att en uppsägning eller ett avskedande ska vara tillåtet samt möjligheten till ogiltigförklaring när så inte är fallet normalt är tillräcklig för att förhindra avskedanden och uppsägningar på lösa grunder och att möjligheten i 39 § LAS ska ses som en säkerhetsventil.

När det gäller om jag är beredd att ge fackliga förtroendevalda ett särskilt skydd i nämnda situationer är lagen om anställningsskydd inte det enda skydd som finns för fackligt förtroendevalda. Ett annat viktigt skydd för både fackliga förtroendemen och andra arbetstagares föreningsrätt finns genom reglerna i medbestämmandelagen.

En uppsägning som riktas mot en facklig förtroendeman uteslutande på grund av att han eller hon är fackligt aktiv är inte sakligt grundad. En sådan uppsägning är samtidigt en föreningsrättskränkning enligt 8 § i medbestämmandelagen.

Därutöver finns också genom förtroendemannalagen ett särskilt skydd för att fackligt förtroendevalda ska kunna bedriva sitt arbete på arbetsplatserna.

Jag menar också att det vid sidan av lagstiftningen borde finnas andra starka incitament för en arbetsgivare att inte missbruka möjligheterna att köpa ut arbetstagare. Det handlar om sådana saker som att framstå som en attraktiv arbetsgivare och att upprätthålla ett gott renommé bland kunder och allmänhet. Här är det också viktigt att arbetsplatser där det eventuellt råder missförhållanden lyfts fram. Detta kan ju inte minst de fackliga organisationerna göra.

När det gäller frågan om jag är beredd att skärpa sanktionerna mot arbetsgivare som trotsar domstolsutslag om ogiltigförklarande av uppsägningar och avsked är svaret att jag nog följer utvecklingen just nu.

Slutligen: Någon studie av det norska systemet har inte gjorts.

Anf. 27 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka arbetslivsministern för svaret. Vi ska naturligtvis inte diskutera enskilda ärenden, men faktum är att Per Johansson, Sekos klubbordförande, och det som har hänt honom har rest en hel del viktiga principiella frågeställningar som vi som lagstiftare bör ta tag i. De turer som har varit menar jag visar på att det finns ett starkt behov av att stärka skyddet för löntagare i allmänhet och för fackliga förtroendevalda i synnerhet.

Vi får tyvärr inga indikationer på att det är något konkret på gång i Regeringskansliet, annat än att arbetslivsministern tänker följa utvecklingen noga. Förhoppningsvis finns det ändå en beredskap på Regeringskansliet och tankar kring hur man ska kunna gå vidare med de här frågorna. Jag hoppas att vi i denna debatt ska kunna borra lite djupare i de olika frågeställningar som handlar om anställningstrygghet, inte minst för fackliga företrädare.

Jag ska börja med att ta upp § 39 i LAS. Det är en paragraf som underlättar för arbetsgivarna att köpa ut en anställd som man har sagt upp på felaktig grund. Jag tycker att man kan ifrågasätta principen, alltså att utgångspunkten ska vara att man ska göra det enkelt för en arbetsgivare att gå runt en fällande dom. Självklart måste det finnas ventiler. Det finns ju situationer där det faktiskt är orimligt att arbetstagaren går tillbaka till en arbetsplats. Men man kan ju ifrågasätta om det ska vara själva utgångspunkten.

Det är i detta sammanhang som Norge är intressant att studera. Norsk lagstiftning utgår från att den anställda ska ha jobbet tillbaka. I Norge kan en arbetsgivare inte ensidigt bestämma att man vill köpa ut en person, utan det är domstolen som gör det, och det finns så att säga en bevisordning, alltså att det ska vara uppenbart orimligt att anställningen fortsätter. Vi har via fackliga kontakter i Norge fått fram att det är ovanligt att den anställda inte går tillbaka till en arbetsplats när den norska motsvarigheten till Arbetsdomstolen har ogiltigförklarat en uppsägning eller ett avsked.

Jag har försökt titta på hur det ser ut statistiskt i Sverige. Och jag har inte hittat färskare siffror än från början av år 2000 och 2001. Men enligt dessa siffror ogiltigförklarade AD 13 uppsägningar och avskedanden, och enbart 2 av dessa personer gick tillbaka till arbetet. Dessa siffror har några år på nacken. Men det finns ingen anledning att tro att det skulle se annorlunda ut i dag. Tvärtom är väl de signaler som kommer inte minst från fackliga organisationer att detta är ett problem. Det går inte heller att få fram exakta uppgifter, av naturliga skäl, om hur många som köps ut när orsaken kanske egentligen är att man vill bli av med en stridbar facklig företrädare.

I fråga om detta tycker Vänsterpartiet och även LO-kongressen att det faktiskt är rimligt att § 39 inte ska användas vid uppsägning eller avskedande just när det gäller fackligt förtroendevalda efter det att AD har ogiltigförklarat en uppsägning eller ett avskedande.

Men såvitt jag förstår av interpellationssvaret delar regeringen och Hans Karlsson inte denna uppfattning, eller finns det några öppningar till att diskutera § 39 just när det gäller fackligt förtroendevalda?

Anf. 28 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Först och främst ska det finnas ett starkt ekonomiskt tryck på arbetsgivare att respektera domar. Om detta tror jag att vi kan vara helt överens. Jag vill i varje fall deklarerat att detta är väldigt viktigt. Det är det synsätt som ligger bakom den konstruktion som vi har när det gäller §§ 38 och 39 i LAS i dag.

Jag ska säga något om Norge. Jag sade att vi inte har studerat det närmare. Jag tror emellertid inte, Camilla Sköld Jansson, att det är så förfärligt stor skillnad i praktiken mellan utfallet från det norska systemet och det svenska. Det blir också i det norska systemet så att en anställning avvecklas vid någon tidpunkt och att det träffas överenskommelser eller uppgörelser om priset för det. Jag ville bara redovisa min allmänna syn när det gäller Norge.

Beträffande frågan om det finns anledning att göra en ändring handlar det om två saker. Camilla Sköld Jansson tar upp frågan om vi ska ändra på principerna eller på synsättet när det gäller konstruktionen av en sådan här blockerande lagstiftning som ska försvåra eller helst förhindra att arbetsgivare köper ut någon eller om vi ska ändra beloppsstorleken. Det tredje är om det i den paragrafen ska göras någon särskild förstärkning för förtroendevalda. Vilken av dessa frågor finns det skäl att uppehålla sig vid?

Jag kan säga rätt upp och ned nu att jag för min egen del faktiskt ännu inte vet om det finns skäl att ändra eller inte. Det är möjligt att det gör det. Jag överblickar just nu inte omfattningen av problemet. Jag möter det. Som jag sade i interpellationssvaret är det en hårdnande attityd på arbetsplatserna, och detta sker mot förtroendevalda. Jag märker det också. Omfattningen av det och utfallet av domarna har jag inte grepp om. Därför är mitt uppriktiga svar att jag faktiskt inte vet. Därför vill jag varken avvisa möjligheten att vara med och diskutera en förändring eller lova den, eftersom jag inte heller kan göra det. Detta är något som får diskuteras och processas, och vi får skaffa oss mer kunskap om hur läget ser ut i dag.

Anf. 29 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v):

Herr talman! Det är sant att det finns olika vägar att gå. Man kan fundera på principer, man kan fundera på storleken på skadestånden, och man kan fundera på om de förtroendevalda ska undantas. Men det viktiga är att det inte bara blir funderingar utan att det faktiskt händer någonting. Detta är ju uppenbarligen ett konkret problem, både att det finns faktiska exempel och att lagstiftningen skickar ut en signal om att man som facklig förtroendevald inte kan känna sig säker därför att denna möjlighet finns.

Om man tittar på den statistik som jag hänvisar till är det uppenbarligen så att dagens storlek på skadestånd inte avskräcker arbetsgivaren från att köpa ut den anställda, utan mycket tyder på att det sker i väldigt stor omfattning. Vikten av att man gör någonting är stor. Vi i Vänsterpartiet menar att man åtminstone borde börja med att undanta de förtroendevalda.

En annan problematik som också har dykt upp, om jag får använda mig av Per Johansson igen, gäller lojaliteten gentemot arbetsgivaren å ena sidan och yttrandefriheten å andra sidan. Hans Karlsson nämner ju i sitt interpellationssvar just de krav som finns när det gäller saklig grund för uppsägning. Med dagens lagstiftning kan kritik mot arbetsgivaren räcka för att säga upp någon med saklig grund. Det har att göra med att det finns brister i yttrandefriheten. Det är allmänt en stor demokratifråga. Men särskilt allvarligt är det eftersom det också begränsar det fackliga arbetet.

Nu vet jag att just yttrandefrihetsfrågorna ligger på justitieministerns bord. Men när det gäller innehållet i saklig grund är det arbetslivsministerns fråga. Även där finns det lite olika vägar att gå. Vi från Vänsterpartiet har länge kämpat för att yttrandefriheten ska gälla hela arbetsmarknaden, alltså även privat och också det som är offentligt finansierat men som är ute på entreprenad. Det är en diskussion. Men även där borde man kunna titta på ett särskilt skydd när det gäller de fackligt förtroendevalda eftersom det är så grundläggande och viktigt att vi kan driva ett offensivt fackligt arbete.

Min fråga till Hans Karlsson är om han är beredd att titta på frågan om att stärka yttrandefriheten för fackligt förtroendevalda, alltså att det inte ska vara möjligt att avskeda och säga upp en fackligt förtroendevald med hänvisning till att denne i sitt fackliga arbete har riktat kritik mot arbetsgivaren.

Anf. 30 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Den sista frågan vill jag inte kommentera eftersom den ligger inom Justitiedepartementets ansvarsområde och inte mitt.

När det gäller frågan om hur det blir och hur många som köps ut har jag inte en alldeles komplett uppfattning om det. Men det är klart att mycket av det som görs är förhandlingsuppgörelser som inte är en direkt följd av beloppsnivåerna som anges i LAS.

Det är klart att den typen av förhandlingslösningar sker hela tiden. Som gammal förhandlare känner jag väl till att lagens nivåer är normerande för uppgörelser. Normerande är kanske starkt sagt. De är vägledande för ersättningarna, men de hamnar ganska ofta ganska långt under. Det måste man säga.

Herr talman! När vi talar om beloppsgränser kan det mer som en sakupplysning var bra att veta följande, utan att lägga någon direkt värdering i det, även om det kommer att märkas att jag ändå gör det lite grann. Den kostnad som en arbetsgivare får ta om det är så att man trotsar en dom och inte tar tillbaka någon som skulle ha rätt att komma tillbaka till arbetsplatsen varierar från en och en halv årslön till fyra årslöner.

Det lägsta är sex månadslöner om man har varit anställd mindre än sex månader. Det högsta är fyra årslöner om man har varit anställd väldigt länge och också är över 60 år. Däremellan pendlar det. Det ligger mellan en och en halv årslön upp till två årslöner eller tre årslöner för den som inte är över 60 år. Det är vad vi diskuterar.

Fyra årslöner för dem som är över 60 år är 960 000 kr. Det är 640 000 kr för den som har varit anställd i minst tio år och inte får komma tillbaka till arbetet. Det är knappt tre årslöner. Det är möjligt att det inte avskräcker arbetsgivare tillräckligt starkt. Vi får diskutera om man behöver ändra på det. Men jag är inte beredd att göra det här i dag.

Anf. 31 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v):

Herr talman! Frågan om kritik mot arbetsgivaren ska vara tillräckligt för att med saklig grund säga upp någon måste vara arbetslivsministerns bord. Jag kan inte se något annat. Det är en grundläggande fråga som på ett avgörande sätt påverkar förutsättningarna för fackligt arbete att man inte ska kunna bli uppsagd enbart med hänvisning till det.

Det stämmer att det ibland blir förhandlingslösningar och att statistik inte säger allt. Det kan till och med vara så att det finns en stor problematik som inte alls visar sig i att det går till domstolsförhandling. Det skickar däremot ut signaler.

Det är uppenbart med Connex och Per Johansson som exempel att vi har en lagstiftningsordning som mycket tydligt skickar ut signaler. Du ska som fackligt förtroendevald akta dig för att kritisera arbetsgivaren. Bli du uppsagd – även om arbetsgivaren gör det på osaklig grund och på ett mycket tveksamt sätt, och Arbetsdomstolen säger att det är fel – kan du ändå inte vara säker på att få tillbaka jobbet.

Fakta ligger där på bordet. Från Vänsterpartiets sida menar vi helt klart att det måste åtgärdas. Vi vet tillräckligt om problemet för att kunna säga att någonting måste göras. Under debatten har vi också fört fram en rad konkreta förslag på vad som skulle kunna göras: Se över principen i 39 §. Se över sanktionsgraden. Fundera på detta med saklig grund så att inte kritik mot arbetsgivare ska vara tillräckligt för att säga upp fackligt förtroendevalda.

Det finns problem. Men det finns möjligheter att lösa det. Jag menar att det är nödvändigt. Det fackliga arbetet är en grundbult i vår demokrati.

Anf. 32 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Jag avvisar inte något av det Camilla Sköld Jansson pekar på som möjliga lösningar. Men jag vill heller inte ikläda mig en absolut uppfattning om huruvida allt eller en del av detta ska göras. Det återkommer jag gärna till.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 33 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Lars Gustafsson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta så att de nya reglerna beaktar den verklighet som många lönebidragsanställningar vilar på.

Lönebidraget är en subvention som kan lämnas till en arbetsgivare som anställer en person som har nedsatt arbetsförmåga på grund av ett funktionshinder. Bidragsnivån fastställs i förhållande till det arbete som ska utföras och med hänsyn tagen till arbetstagarens arbetsförmåga. Lönebidraget får lämnas i längst fyra år. Stödet får förlängas utöver det fjärde anställningsåret endast om det efter särskild prövning bedöms motiverat med hänsyn till arbetstagarens arbetsförmåga. Omprövning av lönebidragets storlek ska ske regelbundet. Lönebidraget finns för att kompensera en nedsatt arbetsförmåga orsakad av ett funktionshinder och inte som en ersättning till ekonomiskt svaga arbetsgivare.

Lars Gustafsson menar att regeringen i budgetpropositionen för 2006 har minskat anslaget till anställningar med lönebidrag. Det är fel.

I budgetpropositionen för 2005 beslutades om en tillfällig höjning av volymerna i lönebidrag motsvarande 160 miljoner kronor. Detta var en kompensation för att Samhall inte bedömdes ha möjlighet att anställa de personer som koncernen tilldelats medel för. Bland annat berodde det på den omstrukturering från industri- till tjänsteverksamhet som Samhall genomgick.

Som aviserats i budgetpropositionen för 2006 har regeringen i stället skapat nya insatser som bland annat ska vara ett alternativ till anställning i Samhall. Sammantaget har ca 300 miljoner kronor anvisats för nya särskilda insatser för personer med funktionshinder. Det motsvarar ungefär 1 900 nya arbetstillfällen.

Den nya modellen kommer att underlätta för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden när det gäller både att hitta ett arbete men också att hitta rätt arbete. Tanken är att effektiviteten och träffsäkerheten i de olika insatserna ska öka så att rätt stöd ges till de arbets sökande.

När det gäller ideella organisationer så är dessa viktiga arbetsgivare för personer med funktionshinder eftersom de ofta kan erbjuda lämpliga arbetsuppgifter. De anser sig också ta emot personer med omfattande funktionshinder och har därför fått höga bidragsnivåer beviljade av arbetsförmedlingen. Regeringen har därför beslutat om ett särskilt anordnarbidrag för just ideella organisationer i kombination med lönebidrag.

Det flexibla lönebidragets storlek har alltid bedömts utifrån relationen mellan de arbetsuppgifter som ska utformas och graden av arbetsförmågan, vilket regeringen ville förtydliga i budgetpropositionen.

Jag bedömer därför att konstruktionen med anordnarbidrag är utformad så att det är säkerställt att allmännyttiga organisationer inte har fått försämrade villkor utan i stället får en kompensation för vissa administrativa kostnader.

Anf. 34 LARS GUSTAFSSON (kd):

Herr talman! Jag får tacka för svaret. Lönebidrag är en viktig del för många människor som på grund av funktionshinder eller andra hinder inte kan etablera sig på lika villkor på den ordinarie arbetsmarknaden.

Svar på
interpellationer

Många har genom lönebidraget fått en möjlighet att tjäna sitt uppehälle och en meningsfull sysselsättning. Dessutom har den allmännyttiga sektorn genom lönebidraget fått en stor möjlighet att ha en samhällsviktig funktion och även bedriva samhällsviktig verksamhet.

Interpellationen grundar sig på faktiska möten och erfarenheter från representanter för ideella föreningar och företrädare för Ams i Hallands län och i Västra Götaland. Jag tänker inte inleda en debatt om budgetteknik. Men i regeringens budget under ramanslaget lönebidrag förespås en minskning bland annat med tanke på en minskad utbetalning av lönebidrag i framtiden.

Regeringen anför också att man avser att följa olika utredningars förslag till förändringar. Det gäller Samhallsutredningen och Lönebidragsutredningen. Förslagen innebär en tydlig förändring i beviljandet av lönebidrag och införandet av utvecklingsanställningar, trygghetsanställningar och annat och en minskning av antalet lönebidragsanställningar.

Det mest oroväckande för lönebidragsanställda och deras arbetsgivare i den allmännyttiga sektorn är det myndighetsdirektiv som gick ut vid årsskiftet om lönebidrag och som Ams delgivit sina underavdelningar i länet om en annan och hårdare linje när det gäller lönebidrag. Den har jag själv tagit ut på dess hemsida.

Resultatet av flera förhandlingar blir att arbetsgivaren inte har råd att fortsätta anställningen eller att man drar ned på anställningsgraden. Oavsett vilket får detta till följd att den anställde får minskad inkomst eller ingen alls. Det blir då det offentliga samhället som genom andra olika bidrag i stället får finansiera kostnaden för den före detta anställde.

Dessutom går den ideella sektorn miste om viktiga insatser inte bara för den drabbade utan för hela verksamheten som är beroende av anställningen. Ovanpå detta eroderas den länge efterlängtrade höjningen av lönebidragsnivåerna som vi för övrigt välkomnar.

Träffsäkerheten i de nya direktiven är inte bra. De missar i flera fall sitt mål då arbetstillfällena i den ideella sektorn ofta är speciellt anpassade utifrån den anställdes färdigheter och möjligheter på ett sätt som inte är möjligt på en konkurrensutsatt arbetsmarknad. De multihandikappade, som ministern åsyftar i sitt svar, som arbetsgivaren kan få en extra dagpenning för är en särskild grupp. Men det finns ett mycket stort spann av personer som inte kan ta ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden, vilket bland annat utredningen gör gällande. Dessa personer gör i sitt nuvarande arbete en ovärderlig insats. Genom flexibilitet hos arbetsgivaren när det gäller att kunna ha överseende med att någon inte kan komma vissa dagar kan de få behålla sin anställning. Företrädare för det regionala Amskontoret bekräftar att de anser att det i vissa fall är svårt att neka fortsatt ersättningsnivå trots att man ser att nuvarande lösning är den bästa för arbetstagaren och dennes arbetsgivare.

De nya reglerna tar inte heller hänsyn till att kostnaderna för den allmännyttiga sektorn har ökat. Som exempel kan nämnas handikappidrotten som har fått högre hyreskostnader av kommunen. Dessa föreningar står nu i valet mellan viktiga lönebidragsanställningar och lokalhyra för sina medlemmar. Jag kräver därför att det görs en översyn av de regler som Ams gav ut vid årsskiftet. Kan ministern tänka sig att se över dessa, bland annat till fromma för de allmännyttiga föreningarna?

Anf. 35 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Lars Gustafsson, du har fel när du påstår att vi skulle ha gjort en mindre volym. Vi har inte det. Det är inte en volymminskning. Det är inte heller så att vi har försämrat villkoren för de allmännyttiga anordnarna av lönebidrag eller arbetsgivarna. Det är en annan teknik som vi har använt; det utgår jag från att Lars Gustafsson har noterat. Men kompensationsgraden är densamma.

Du säger att konstruktionerna leder till att de anställda med lönebidrag får lägre lön. Det ska de inte ha. De ska ha lön enligt avtal. Lönebidraget är till för att kompensera arbetsgivaren för den lägre produktivitet – om man nu vill prata i de termerna – som en person med lönebidrag har. Det är det som är skälet till att man har lönebidrag. Det beror på att man inte har en produktivitet upparbetad på det sätt som många andra, som inte har lönebidrag, har. Lönebidraget ska kompensera detta. Det ska kompensera brister, ofullkomligheter och oförmågor som kan drabba oss människor permanent eller tillfälligt.

Det som Lars Gustafsson nämner är typiska exempel på sådant som lönebidraget är till för att kompensera. Min uppfattning är att vi inte alls har gjort några dramatiska förändringar på det sätt som Lars Gustafsson påstår. Tvärtom har vi säkerställt att lönebidraget kan fortsätta att användas i samma volymer och med samma kompensationsgrader som gällde tidigare.

Jag är den första att också önska att vi kan öka antalet lönebidrag framöver, för jag tror att det är en arbetsmarknadspolitisk insats som fungerar väl och som kommer att behövas i större utsträckning framöver.

Anf. 36 LARS GUSTAFSSON (kd):

Herr talman! Jag kanske ska göra en liten resumé. Jag har sedan valet 1998, då jag kom in i riksdagen, varit språkrör för ett antal handikappföreningar i Halmstad. Det är ett stort antal handikappföreningar som träffar mig fyra gånger om året för att diskutera synpunkter och få reda på vad som föreslås. Det är dessa som samfällt framför att de är mycket oroliga, för de har råkat ut för detta.

Jag ska läsa ett utdrag ur Göteborgs-Posten den 25 februari. Man skriver att föreningslivet är hårt drabbat av lägre bidrag. ”I takt med att Bingolotto går allt sämre och sämre statliga och kommunala bidrag går många föreningar på slak lina.” Detta är ett citat från en socialdemokratisk företrädare i Mölndals kommun.

Jag hade gärna sett att ministern hade haft rätt. Men problemet är det att om man har en anställningsgrad på låt oss säga 25–30 % så blir följden att man kanske får minska den med 10 %. Då är det inte till någon nytta för den enskilde, för han får inte den ersättningen ändå. Det handlar om arbetsgivaren när det gäller den sektor som inte kan öka sina intäkter. De har ett medlemstal, och de kan inte öka intäkterna genom att höja medlemsavgifterna. Det är dessa jag ömkar.

Det är därför jag vädjar till ministern. Jag har själv talat med representanter – jag ska inte namnge personerna i fråga – på de här kontoren. De säger själva att det är jättesvårt. Reglerna är strikta och klara. Det står ju också i Lönebidragsutredningen att man vill göra om dem. Det budgettekniska som handlar om att man fyller i med andra arbetsuppgifter och andra former av anställning under samma budgetram gör att det blir lite

sammelsurium med att leta upp vad det är. Efter vad jag kunde komma fram till var det i alla fall en minskning. Men vi glömmer det, för det är ointressant i sammanhanget.

Det gäller personerna i fråga som jag vet inte har något val. De har ingen annanstans att gå. Om de blir av med detta så vänds deras sociala tillvaro upp och ned. Det gör även verksamheten, inte minst för handikappidrotten. Detta är inget påfund eller något politiskt käbbel. Jag är allvarligt orolig, och jag skulle gärna vilja vädja till ministern att titta på hur utfallet blir på golvet.

Det finns en sak till. Det har jag också fått från en av cheferna på Amskontoret som säger att om en person får en utvecklingsanställning och fortsätter den men upptäcker att han eller hon inte klarar av den så är det omöjligt för denna person att återgå till en lönebidragsanställning genom den konstruktion som finns nu. Detta är också en sak som man borde titta på. Det här är i alla fall de besked som jag har fått.

Anf. 37 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Det är uppenbart att det för långt att gå igenom varje teknikalitet i regelverket. Men det senaste som Lars Gustafsson sade var fel. Det gällde utvecklingsanställningen. Så är det alltså inte, utan man kan gå från utvecklingsanställning tillbaka till lönebidrag.

Det är mycket som vi får klara ut, Lars Gustafsson. Jag glömde en sak i uppräkningsen, så låt mig bara säga vad som gäller. Lönebidragstaket är höjt, så det innebär att kompensationsgraden för arbetsgivare har ökat. Det har den gjort från den 1 januari i år, och den kommer att öka också från den 1 januari nästa år.

Tack så mycket för debatten! Jag tror att vi får återkomma.

Anf. 38 LARS GUSTAFSSON (kd):

Herr talman! Om man har sådana marginaler att man får högre kostnader men mindre intäkter så hjälper det inte att ersättningsgraden blir högre. Då kompenserar man sig genom mindre anställningsgrad för den enskilde, och den enskilde kan råka illa ut. Det är det jag är orolig för.

Detta är en uppgift från en person på chefsnivå inom Ams regionala kontor. Om inte ens han vet vilka regler som gäller så tycker jag att det finns anledning för ministern att titta på detta. Jag tackar för debatten.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2005/06:242 om patienternas rättssäkerhet

Anf. 39 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Ana Maria Narti har frågat mig hur jag kan verka för en skärpning av rutinerna för sjukskrivning som samtidigt förstärker rättssäkerheten och garanterar patienternas rätt till en bra behandling och effektiv rehabilitering.

Försäkringskassan har till uppgift att bedöma och fatta beslut om rätten till ersättning från sjukförsäkringen. På vilket sätt Försäkringskassans utredningar ska ske regleras främst i förvaltningslagen, vilken framför allt är avsedd att garantera medborgarnas rättssäkerhet när de har att göra med förvaltningsmyndigheter. Meningen med förvaltningslagens regler om hur ett ärende ska handläggas är att ge ett så korrekt underlag som möjligt för besluten och att besluten på det sättet blir riktiga.

Ett beslut som går den försäkrade emot ska enligt förvaltningslagens regler även motiveras. Om han eller hon anser att beslutet är felaktigt ska beslutet på begäran av den enskilde omprövas av Försäkringskassan. Anser man fortfarande att beslutet är felaktigt efter omprövning kan beslutet överklagas till förvaltningsdomstol. Ett beslut som fattats av en socialförsäkringsnämnd kan överklagas direkt utan föregående omprövning. Brister i handläggningen kan även anmälas till Justitieombudsmannen. Skadeståndsanspråk mot Försäkringskassan hanteras av Justitiekanslern.

Tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet har vi bland annat infört en möjlighet att Försäkringskassan vid behov även kan kalla till ett avstämningmöte för att bedöma den försäkrades medicinska tillstånd, arbetsförmåga samt behov av och möjligheter till rehabilitering. Vid avstämningmötet medverkar, förutom den försäkrade och Försäkringskassan, vanligtvis arbetsgivaren, den behandlande läkaren och, vid behov, arbetsförmedlingen. Dessutom kan den försäkrades fackliga ombud medverka vid mötet.

För att öka hälso- och sjukvårdens deltagande i arbetet med att minska sjukfrånvaron har regeringen ingått en överenskommelse med landstingen om förstärkta insatser under åren 2007–2009. Samspelet mellan hälso- och sjukvården, arbetsplatsen och Försäkringskassan kan förbättras. Detta gäller inte minst vid psykiska och stressrelaterade besvär.

Socialstyrelsen och Försäkringskassan har även fått i uppdrag att utforma och komma med förslag om en mer kvalitetssäkrad, enhetlig och rättssäker sjukskrivningsprocess. Avsikten med uppdraget är att sjukskrivningsprocessen ska utvecklas på ett mer kvalitetssäkrat, enhetligt och rättssäkert sätt utan att det grundläggande materiella innehållet i sjukförsäkringen påverkas.

Avslutningsvis, herr talman, vill jag betona att regeringen anser det mycket viktigt att de utredningar som Försäkringskassan gör ges den omfattning som behövs för att det därefter ska kunna fattas ett sakligt riktigt beslut i ärenden. Jag utgår i detta sammanhang ifrån att Försäkringskassans beslut grundar sig på en korrekt och professionell handläggning samt att det regelsystem som riksdagen har bestämt följs.

Anf. 40 ANA MARIA NARTI (fp):

Herr talman! Tack statsrådet! Såsom statsrådet beskriver situationen är allting frid och fröjd. När man träffar levande människor stämmer det som de upplever mycket sällan med de här mycket vackra förvaltningsbeskrivningarna.

Jag träffade häromdagen en ung facklig ombudsman som var eld och lågor för socialdemokratin. Det var en mycket intressant debatt som vi hade den kvällen. Det var en mycket trogen försvarare av de fackliga organisationernas arbete. Så råkade jag säga någonting om Försäkringskassan, och då kom repliken: Den bör läggas ned.

Han var otroligt upprörd över beslut som drabbade facket medlemmar. Med utgångspunkt i ganska många sådana fall som vi har läst om i medierna – berättelser om människor som hamnar mellan stolarna, berättelser om människor som varken får sjukersättning eller a-kassa på grund av att myndigheterna inte kommer överens – vill jag veta om detta inte alls oroar statsrådet.

Jag vill inte att vi ska gå tillbaka till den situation som existerade för ett antal år sedan när det var mycket lätt att folk tog skydd i sjukskrivning. De tog skydd från ett svårt liv, en svår situation i arbetslivet, konflikter och så vidare. Det var ett slags paus, och sedan blev pausen alldeles för lång för många och människor ramlade ut ur arbetslivet. Det var en katastrof. Det är ingen som försvarar den situationen.

Men när patienter, läkare och fackliga representanter är upprörda över att Försäkringskassans maskineri mal automatiskt och inte tar hänsyn till medicinska beskrivningar, till patienternas protester och inte ens lyssnar på facket kan man undra vad som har hänt. Maskinen verkar gå i det tomma, av sig själv och för sig själv.

Jag undrar om inte arbetslivsministern har läst rapporter i medierna för inte så länge sedan om att väldigt många av de här människorna som inte längre får sjukpenning hamnar i socialbidragsberoende. Har vi löst något problem då? En människa som lever på så kallat försörjningsstöd kommer aldrig att få rehabilitering om den behöver det. Där är faktiskt utestängningen från det aktiva livet definitiv. Jag tror att vi måste börja lyssna på signalerna som kommer från vardagen.

Anf. 41 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Jag trodde att Ana Maria Narti, som jag så många gånger har upplevt som en intellektuellt hederlig person, också den här gången hade velat diskutera lite mer nyanserat omkring den här problematiken. Jag ska svara rakt på en fråga som Ana Maria Narti ställde, nämligen: Är statsrådet oroad när det gäller dem som faller mellan stolarna, mellan systemen? Ja, det är jag. Jag är långt ifrån nöjd med detta. Jag tror att Ana Maria Narti också har noterat det i debatten.

För att inte förlänga den här debatten för mycket var jag benägen att gå upp och säga att jag i allt väsentligt håller med Ana Maria Narti om beskrivningen av den situation vi har. Det finns brister som måste rättas till, men det får inte ske till priset av att Försäkringskassan nu slutar pröva rätten till sjukpenning. Där trodde jag att jag hade en supporter i Ana Maria Narti. Vi måste ha en prövning av rätten till sjukpenning i en frisk försäkring. Annars går det inte. Vi hade inte det tidigare. Nu har vi åstadkommit detta. Det visar sig att det finns luckor i myndigheternas förmåga att hantera detta. Det måste rättas till.

Ana Maria Narti generaliserar och säger att de inte lyssnar, att de inte tar hänsyn till läkarintyg och att socialbidragen ökar. Nej, det är inte sant. Det finns personer som får rätt vid överklaganden därför att Försäkringskassan har gjort en felaktig bedömning. När jag tittar på de siffrorna

tycker jag att andelen personer som får rätt är för hög. Försäkringskassan har bedömt för hårt, om det nu inte handlar om att man inte har haft rätt handlingar eller korrekta saker. Under förutsättning att det inte är så, tycker jag att felprocenten är för hög. Det vet Försäkringskassan att jag tycker, och där håller jag trycket uppe.

Det är nödvändigt att vi har en ordning, en process, en handläggning och en varsamhet med människor som möjliggör att vi både kan pröva rätten till sjukpenning på ett korrekt sätt och hantera människor på ett sådant sätt att de inte blir förorättade eller kränkta i den processen på ett oförsiktig och bryskt sätt och med kort framförhållning får besked som är väldigt avgörande för människors förmåga att fungera i livet. Det går att göra mycket bättre än i dag, men det kommer aldrig någonsin att ske till priset av att vi slutar pröva rätten till sjukpenning. Det som inte är bra ska rättas till. Jag tänker ta ansvar för att det också sker fortsättningsvis, och det gör jag redan nu.

Anf. 42 ANA MARIA NARTI (fp):

Herr talman! Låt mig börja med att sända komplimanger tillbaka. Vi har helt olika uppfattningar i väldigt många frågor, men debatterna med arbetslivsministern är ibland väldigt intressanta. Man ser att arbetslivsministerns engagemang är på riktigt.

Därför vill jag lyfta fram de här berättelserna. Min bild av dagens situation är att man har pressat ned processen med prövningen av sjukersättningen på ett mycket brutalt sätt på många ställen. Då förekommer sådana kränkningar. Jag vet också att det finns många överklaganden som ger rätt till patienten i stället för att ge rätt till Försäkringskassan. Det är en mycket allvarlig signal.

Jag vill självklart inte gå tillbaka till en situation då man inte prövar rätten till sjukersättning – där är vi helt överens. Men vi måste också komma överens om till exempel de bedömningar som kom från Riksrevisionen för en tid sedan, där man säger att Försäkringskassan köper för många utredningar. Pengarna tar slut på grund av utredning på utredning, som faktiskt många gånger leder till precis samma resultat. Man gör två eller tre utredningar som kommer till samma slutsats i stället för att köpa rehabiliteringsbehandling. Det finns läkarmottagningar som är specialiserade på rehabilitering som står med mycket få patienter, vilket är obegripligt i dag. Jag har sett i min *e-mail* till exempel mycket intressanta ställningstaganden från handikapporganisationer och från patientorganisationer. Då är frågan: Alla dessa saker tillsammans, är de inte tillräckligt allvarliga signaler?

Jag vill inte svartmåla. Jag vill inte göra frågan om patienternas rätts-säkerhet till en valfråga. Jag tycker inte att det är rättvist mot patienterna. Jag vill inte svepa in det här och packa in det i slagord eller i ställningstaganden som är dikterade av det faktum att vi har ett valår. Jag vill bara att de här människorna ska få rätt behandling – mänskligt rätt behandling och, när det behövs, medicinskt rätt behandling.

Anf. 43 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Jag tror att vi för den här gången har resonerat färdigt. Jag trodde inte att jag skulle få räkna in Ana Maria Narti bland populisterna i den här kammaren, och jag ville inte det. Nu har jag noterat att jag

inte behöver göra det i dag heller, och det är bra. Därför kommer jag också fortsättningsvis att med respekt lyssna på Ana Maria Nartis synpunkter och kritiska granskning, och jag kommer att fortsätta ivra för att vi ska klara båda sakerna, både en rättssäker tillämpning och en granskning av rätten till sjukpenning. Det är nödvändigt, både för den enskilda människans och för sjukförsäkringens skull.

Anf. 44 ANA MARIA NARTI (fp):

Herr talman! Jag tackar arbetsmarknadsministern.

Jag har en sista kort kommentar. För ett antal år sedan var det faktiskt väldigt lätt att komma från primärvården till rehabiliteringen på olika ställen. Då fanns de specialiserade centrumen för rehabilitering som hade väldigt många patienter. Det som hände var att de som inte var riktigt illa däran och mycket sjuka inte stod ut med att gå igenom prövningen på rehabiliteringscentrumet, och de som var sjuka mådde bättre och kunde gå tillbaka till livet. Detta borde vara vårt ideal: att man inte väntar månad på månad på utredning på utredning. Primärvården gör en bedömning, och sedan borde det vara en mycket kort sträcka till rehabiliteringen där rehabilitering behövs.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2005/06:260 om gränspendlarnas rättigheter till ekonomisk trygghet

Anf. 45 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Viviann Gerdin har frågat mig vilka åtgärder jag kommer att vidta för att gränspendlarna ska garanteras en ekonomisk trygghet om det oförutsedda skulle inträffa.

Sveriges medlemskap i EU medför att rådets förordning (EEG) nr 1408 om tillämpning av systemen för social trygghet ska tillämpas beträffande anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar som flyttar inom gemenskapen. Denna förordning innehåller regler som samordnar socialförsäkringsförmåner för personer som flyttar inom EU och syftar generellt till att dels garantera att den som rör sig mellan medlemsländerna är försäkrad i något land, dels undvika uppkomsten av dubbel-försäkring. En grundläggande princip är att en person på vilken förordningen är tillämplig ska omfattas av lagstiftningen i endast ett land. Som huvudregel ska vederbörande omfattas av arbetslandets lagstiftning, det vill säga lagstiftningen i det land där arbetet rent faktiskt utförs. Om en arbetstagare däremot arbetar i flera länder, varav bosättningslandet är ett, ska arbetstagaren omfattas av bosättningslandets lagstiftning.

EU:s regler på socialförsäkringsområdet, som Norge genom EES-avtalet är anslutet till, har aldrig syftat till att ersätta de olika nationella socialförsäkringssystemen med ett enda europeiskt system. Det skulle knappast heller vara praktiskt möjligt på grund av de stora skillnaderna i ekonomiska och sociala förhållanden i medlemsländerna.

Det faktum att de nationella systemen är olika innebär att den enskilda individen måste ha tillgång till enkel information om systemens olikheter och eventuella konsekvenser av dessa olikheter.

Nordiska socialförsäkringsgruppen, som är en grupp under Nordiska ministerrådet, sammanträder regelbundet för att diskutera samordnings- och svårigheter inom ramen för EG-regelverket liksom den nordiska konventionen och för att informera de nordiska kollegerna om nationella lagförslag, lagändringar och så vidare.

Det är också viktigt att lyfta fram det regelbundna erfarenhetsutbyte som sker mellan de tillämpande myndigheterna, inte minst genom så kallade förbindelseorgansmöten. Dessa möten sker på nordisk nivå med närvaro av representanter från respektive förbindelseorgan, vilket i Sverige utgörs av Försäkringskassan och i Norge av Rikstrygdeverket.

Viviann Gerdin tar också upp ett enskilt ärende där en i Sverige boende person mot sin vilja blivit anvisad arbete i Norge. Han har fått arbetslöshetsersättningen nedsatt och ärendet ligger nu hos Regeringsrätten. Jag kan inte uttala mig i ett enskilt ärende i ett pågående mål. Jag vill ändå säga att frågan huruvida arbete utomlands mot sökandens vilja bör anses lämpligt i arbetslöshetsförsäkringens mening diskuteras för närvarande i Regeringskansliet.

När det gäller tillämpningen av förordning (EEG) nr 1408 finner jag i övrigt inte skäl att vidta några särskilda åtgärder.

Anf. 46 VIVIANN GERDIN (c):

Herr talman! Tack för svaret, arbetslivsministern!

Anledningen till min interpellation är Ams tydliga klarspråk efter kammarrättens dom som fastslagit att arbetslösa inte ska kunna säga nej till anvisade jobb i utlandet. Det här härrör från Värmland. Jag kommer ju från det länet.

Det ska bli hårdare tag mot de arbetslösa, har Ams meddelat. Det är inget fel i sig att ställa krav på de arbetslösa att ta anvisade arbeten, men då måste det ske under förutsättning att de omfattas av trygghetssystem även när de jobbar utomlands.

Det jag protesterar emot är att tvinga arbetslösa svenskar att ta hänvisade arbeten i Norge, därför att det finns oklarheter i dag om vilka villkor som gäller om det oförutsedda inträffar. Att det handlar om två länder som har olika villkor för arbetstagarna är inte märkligt i sig, och det ska vi respektera, men det försvårar för individen att kunna få överblick över vad som gäller.

Problemet är att ländernas regelverk ibland kolliderar och ibland aldrig möts, och då uppstår det tomrum som resulterar i att de gränsarbetare som haft otur att drabbas av en olycka eller sjukdom antingen fått sänkt ersättning eller ingen ersättning alls efter en arbetsskada. Man kan lugnt påstå att de gränsarbetare som råkat ut för en olycka råkar ut för någon form av ersättningsdumpning.

För mig är huvudfrågan att dessa gränspendlare som i dag är ute på tunn is måste få fast mark under fötterna. De måste kunna omfattas av det svenska socialförsäkringssystemet när – observera: *när* – inte andra ersättningar faller ut. Därför tycker jag att det inte är sjyst att i dagens läge tvinga ut de arbetslösa utomlands. Jag tycker inte att det är sjyst av Hans Karlsson att göra så.

Jag tycker därför att det skulle vara bra om Hans Karlsson kunde besöka Värmland. Jag står för inbjudan, till exempel till Morokulien, där det finns en kompetens inom Grensetjänsten. Där finns både norska och svenska företrädare för arbetsförmedlingarna. De jobbar dagligen med dessa frågor och är väl medvetna om den problematik som finns på många områden inom socialförsäkringssystemen. Det finns också ett önskemål om att arbetslivsministern skulle träffa representanter för dem som drabbats.

I svaret sägs att arbetslivsministern inte kan gå in och svara i ett enskilt fall. Nej, det har jag stor respekt för. Jag vill bara understryka att det finns människor som faktiskt ramlat mellan stolarna och inte omfattas av något av vare sig de norska eller svenska trygghetssystemen. Jag tycker att Hans Karlsson som arbetslivsminister har ett särskilt ansvar för detta, och jag tror att det skulle lösa en del av problematiken om man inte enbart förde samtalen på nationell, central, nivå utan också mötte dem som dagligen träffar människor som är drabbade.

Och drabbade är de. Det finns 1 000 drabbade runtom i landet, och ca 600 har drabbats mycket hårt. Förutom att de fått sämre hälsa har deras ekonomier raserats. Jag har också fått signaler om att de inte fått något stöd från facket, LO, och inte heller känner de att de får något stöd från regeringen. Jag tror därför att det vore klokt av statsrådet Karlsson att inte övervältra detta på gränspendlarna utan i stället föra en dialog, en diskussion, och se hur man på bästa sätt kan lösa problematiken.

Jag återkommer med mera i mitt nästa anförande.

Anf. 47 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Jag blir inte riktigt klok på vad Viviann Gerdin egentligen tycker. Det är många frågor i luften runt gränsproblematiken inte minst i Värmland. Om jag ska redovisa vad jag tycker så är det att vi inte ska ha ett gemensamt socialförsäkringssystem i Europa, utan vi måste ha nationella system. Det är alla överens om, och jag har ingen annan uppfattning. Jag tror inte att Viviann Gerdin heller har det. Vi måste alltså bestämma vad som ska gälla när någon arbetar i ett annat land, och enligt förordning 1408 har vi bestämt att arbetslandets villkor ska gälla. På så sätt vet man vad som gäller när villkoren är olika.

Såsom jag uppfattar Viviann Gerdin borde en mellanväg gälla, nämligen att om inte arbetslandets regelverk är tillfyllest så ska hemlandets regelverk fylla upp. Någonting sådant. Jag står inte för det. Jag kan inte tänka mig det, och jag tror inte heller att det vore praktiskt. Jag undrar om någon över huvud taget tycker det. Man måste ha antingen det ena eller det andra.

Mot bakgrund av vad som gäller i arbetslandet är frågan om man, när det skiljer sig och det hela dessutom är svårt att överblicka, ska tvingas ta jobb i ett annat land. Det är en kärnfråga. Också Viviann Gerdin ställer den, men jag vet inte riktigt vad hennes svar är. Det kan verkligen diskuteras om det är rimligt. Jag vet inte. Jag måste uppriktigt säga att jag inte vet. Jag kan förstås inte ta ställning till det enskilda fallet, men jag kan tillåta mig att ha en uppfattning huruvida det är rimligt eller inte.

Man kan se på detta på flera olika sätt, och jag tänker inte binda mig för en uppfattning genom att i riksdagens talarstol i dag ta ställning. På ett intellektuellt plan kan jag dock se att det finns anledning att fundera över hur det ska vara på den punkten.

Anf. 48 VIVIANN GERDIN (c):

Herr talman! Nej, jag anser inte att det ska finnas en mellanväg utan jag är ute efter ett skyddsnet när personen i fråga inte omfattas av någondera lands regler.

Låt mig ge några exempel. En svensk som arbetar i Norge, blir sjuk eller skadar sig och är sjukskriven i 52 veckor faller efter dessa 52 veckor ur det norska systemet. Han kan inte vara sjukskriven längre. Om han samtidigt blir arbetslös integreras han inte i det svenska systemet. Han får alltså ingen ersättning.

Det finns också problem med skärpta regler för hemvändande svenskar, sådana som gränspendlat och jobbat utomlands. De har strängare inträdeskrav än de svenskar som är arbetslösa inom vårt land. Dessutom finns det regler som säger att om man som svensk tar ett deltidsjobb i Norge får man ingen a-kassa i Sverige för den överskjutande tiden. Detta uppmuntrar en svensk arbetslös att vara arbetslös på heltid eftersom han annars mister 50 % av ersättningen. Det går alltså inte att jobba enbart 50 % i Norge. I så fall får man också leva på 50 % av lönen.

Det finns en rad områden där syftet motverkas. Alldeles nyligen har man i Norge ändrat reglerna för pension så att en svensk arbetare inte får ta med sig sina intjänade pensionspoäng till Norge när man lägger grunden för den pensionsrätt han tjänar in där. Det innebär att en svensk arbetslös förlorar på att ta ett arbete i Norge eftersom systemen är sådana att de inte gynnar honom ekonomiskt.

Oavsett om någon tvingas till arbete i Norge eller det sker frivilligt är det svårt för den enskilde individen att sätta sig in i hur alla regler fungerar. I dag är ju inte ens arbetsförmedlingen och Försäkringskassan i Sverige alltid överens om tolkningarna. Det finns skillnader. Det finns alltså inte enbart skillnader i tolkning över riksgränsen utan också inom vårt land. Det är lite oroande. Jag vill därför återigen lyfta fram att det borde finnas någon form av skyddsnet.

I Värmland finns i dag svenska gränspendlare som levt på socialbidrag för att de ramlat ur båda systemen. Detta påverkar deras hälsa i dubbel bemärkelse. Det finns de som tvingats sälja sina hus och annan egendom på grund av att de under utredningstiden inte fått någon ersättning. Vi i Sverige värnar om att människor ska ha rätt till en viss grundtrygghet och ändå utelämnar vi dessa människor när systemen inte fungerar i gränsrelationen mellan två nationella lagstiftningar.

Jag vill också ta upp en fråga som jag fått med anledning av att statsrådet hänvisar till EG-förordningen 1408/71. Jag har fått framfört till mig att det finns en annan förordning under artikel 40 som går ut på att länderna accepterar varandras olika bedömningar vad gäller sjukersättningar och sådant. Då skulle man också acceptera en norsk bedömning som säger att en viss person har rätt till ersättning eller att han inte har det. I dag kan det bli olika. Man kan ge ersättning i Norge medan det inte godtas i Sverige.

När man efter en lång sjukskrivningsperiod i Norge faller ur systemet och återkommer till Sverige omfattas man inte av sjukpenning i Sverige. Det är ett problem så länge man inte kan acceptera en viss grundnivå på ersättningarna, utan det kan stå mellan en fullt lagenlig ersättning eller ingenting alls.

Anf. 49 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Det var mycket Viviann Gerdin tog upp. Kan vi nå varandra? Går det? Jag vet inte. Viviann Gerdin tog inte upp frågan om a-kassereglerna nu och därför gör inte jag det heller explicit.

Sedan är frågan: Finns det ett problem? Ja, det gör det rent allmänt. Detta är problematiskt. Det är klart att det är svårt. Detta är jättestöktigt. Det som Viviann Gerdin landade i på slutet gjorde mig dock konfundrad. Borde vi i Sverige införa ett slags grundtrygghetssystem som är något annat än de välfärdssystem och generella socialförsäkringssystem vi redan har? Det är en helt annan fråga. Om vi ska diskutera de inrikes socialförsäkringsmodellerna tror jag att vi kan hålla på hela dagen, och i morgon också, utan att komma överens. Det går inte, Viviann Gerdin.

Däremot kan jag berätta – även om det inte är något svar och inte heller särskilt begåvat – att jag då och då sitter ned med mina motsvarigheter i de nordiska länderna för att inom ramen för Nordiska ministerrådet pröva om det är möjligt att så att säga bli ense om regelverket, om åtminstone vi i Norden kunde jämka på våra regler så att det blir så lite friktion som möjligt. Det där är jättesvårt; det går inte. Hittills har vi inte lyckats. Senast var det danskarna som satte sig på tvären. Vad det berodde på ska jag förstås inte spekulera i, i alla fall inte i det här sammanhanget. De vill alltså inte vara med på detta.

Det vi kan enas om varenda gång vi försöker är att vi måste se till att det finns information att tillgå för människor som har den här gränspendlingen i sina liv; det där finns ju. Då måste man veta vad som gäller. Vi kan aldrig förtrötts i arbetet med att informera på ett korrekt sätt så att människor vet och inte blir överraskade den dagen någonting händer. Längre än så har vi inte kommit mellan de nordiska länderna.

Anf. 50 VIVIANN GERDIN (c):

Herr talman! Jag vill tacka arbetslivsministern för att han försöker förstå. Jag som kommer från Värmland lever med den här problematiken. Också jag förstår att vi inte kan komma fram till ett slutgiltigt resultat här. Men efter alla år som man diskuterat gränshindren – faktiskt i 50 år – och när vi nu också regionalt och lokalt väldigt mycket pratar om att intensifiera det gränsöverskridande arbetet är det faktiskt så att antalet människor som kommer att drabbas av de här problemen kan öka mycket mer än hittills. Det handlar alltså om arbetsmarknadsregionen i Värmland–Norge och de övriga 160 mil som det gäller här. Men framför allt i Bohuslän, Dalsland och Värmland är det ett ganska intensivt pendlande över den svensk-norska gränsen.

Lite horribelt här, tycker jag, är att det är väldigt svårt att lägga på den enskilde individen att hålla reda på hela den här lagstiftningen. En EES-lagstiftning har Norge och Sverige avtalat om – 1994. Där har man att ta hänsyn till sammanläggningsprinciper och förstahandsprinciper och till vad som normalt ska gälla. Det är jättesvårt.

Grensetjänsten fyller en enormt stor funktion. Men man måste också, tycker jag, bjuda till på central nivå och se till de människor som trots allt existerar i dag. De har drabbats ekonomiskt. De har inte fångats upp. Det är detta som jag är ute efter. Skyddsnet har vi på alla andra ställen. Men varför finns det inget skyddsnet för just den här gruppen människor? När vi nu vet att de finns och kanske blir fler tycker jag att vi har en skyldighet också på nationell nivå att se till att det här problemet minimeras. Det kan vi göra delvis genom att förenkla reglerna och se över samordningen här, för det finns brister i samordningen både inom landet och över gränsen. Det är min förhoppning att vi kommer framåt.

Återigen vill jag hälsa Hans Karlsson välkommen till Morokulien och Grensetjänsten. Jag tror att det skulle vara mycket uppskattat att ha den här debatten också på lokal nivå i den gränsregion som berörs.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Propositioner

2005/06:45 till finansutskottet

2005/06:89 och 94 till skatteutskottet

2005/06:97 till lagutskottet

2005/06:106 till utrikesutskottet

2005/06:108 och 109 till trafikutskottet

2005/06:111 och 113 till justitieutskottet

2005/06:116 och 124 till lagutskottet

Framställning

2005/06:RB1 till finansutskottet

Redogörelse

2005/06:RS2 till konstitutionsutskottet

Motioner

2005/06:Sf20–Sf23 till socialförsäkringsutskottet

2005/06:So24–So28 till socialutskottet

2005/06:Sf18 och Sf19 till socialförsäkringsutskottet

2005/06:Bo11–Bo14 till bostadsutskottet

2005/06:K13–K15 till konstitutionsutskottet

2005/06:MJ15–MJ18 till miljö- och jordbruksutskottet

9 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter

Socialförsäkringsutskottets betänkanden 2005/06:SfU7 och SfU12

Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU15

10 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Proposition

2005/06:123 En modernare kriminalvårdslag

Motioner

med anledning av framst. 2005/06:RRS15 Riksrevisionens styrelses
framställning angående statsbidrag till ungdomsorganisationer

2005/06:Kr15 av Lennart Kollmats m.fl. (fp)

2005/06:Kr16 av Kent Olsson m.fl. (m)

2005/06:Kr17 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd)

med anledning av redog. 2005/06:RRS17 Riksrevisionens styrelses redo-
görelse angående statens insatser för lärarkompetens

2005/06:Ub8 av Sten Tolgfors m.fl. (m)

2005/06:Ub9 av Ulf Nilsson m.fl. (fp)

2005/06:Ub10 av Inger Davidson m.fl. (kd, m, fp, c)

med anledning av redog. 2005/06:RRS18 Riksrevisionens styrelses redo-
görelse angående statens stöd till regional projektverksamhet

2005/06:N17 av Eva Flyborg m.fl. (fp)

2005/06:N18 av Lars Lindén m.fl. (kd)

Näringsutskottets betänkande

2005/06:NU11 Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning

Kulturutskottets betänkanden

2005/06:KrU7 Övergripande kulturfrågor

2005/06:KrU8 Idrottsfrågor

2005/06:KrU17 Kulturmiljövård – särskild ordning

Miljö- och jordbruksutskottets betänkanden

2005/06:MJU7 Skogspolitik – särskild ordning

2005/06:MJU10 Naturvård – särskild ordning

Arbetsmarknadsutskottets betänkande

2005/06:AU2 Arbetsmiljö

11 § Anmälan om interpellation

Prot. 2005/06:81
7 mars

Anmäldes att följande interpellation framställdes

den 6 mars

2005/06:286 av *Maud Olofsson* (c) till justitieminister Thomas Bodström
Fungerande polisverksamhet i hela landet

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 14 mars.

12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 6 mars

2005/06:1141 av *Sonia Karlsson* (s) till utbildnings- och kulturminister
Leif Pagrotsky

Ekonomiskt ansvar för konstutställning i Vadstena slott

2005/06:1142 av *Ulf Sjösten* (m) till utbildnings- och kulturminister Leif
Pagrotsky

Sveriges Radios lokala kanaler

2005/06:1143 av *Jan Andersson* (c) till jordbruksminister Ann-Christin
Nykvist

Fågelinfluensans effekter för fjäderfäproducenterna

2005/06:1144 av *Cecilia Wigström* (fp) till justitieminister Thomas Bod-
ström

Våldet mot kvinnor

2005/06:1145 av *Torkild Strandberg* (fp) till justitieminister Thomas
Bodström

Information om kriminella elever i skolan

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 14 mars.

13 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Anmäldes att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 6 mars

2005/06:1102 av *Gustav Fridolin* (mp) till statsrådet Barbro Holmberg
Skuldsatta asylsökande

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 14 mars.

Prot. 2005/06:81
7 mars

14 § Kammaren åtskildes kl. 16.05.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

SVEN JOHANNISSON

/Monica Gustafson

1 § Svar på interpellation 2005/06:273 om satsningar på feministiskt självförsvar i skolorna	1
Anf. 1 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	1
Anf. 2 LARS OHLY (v)	2
Anf. 3 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	3
Anf. 4 LARS OHLY (v)	4
Anf. 5 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	5
Anf. 6 LARS OHLY (v)	6
Anf. 7 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	6
2 § Svar på interpellation 2005/06:216 om användningen av etanol i den befintliga fordonsparken	7
Anf. 8 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	7
Anf. 9 KJELL-ERIK KARLSSON (v)	8
Anf. 10 STAFFAN DANIELSSON (c)	9
Anf. 11 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	11
Anf. 12 KJELL-ERIK KARLSSON (v)	12
Anf. 13 STAFFAN DANIELSSON (c)	12
Anf. 14 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	13
Anf. 15 KJELL-ERIK KARLSSON (v)	14
Anf. 16 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	14
3 § Svar på interpellation 2005/06:206 om misslyckandet med finansiell samordning	15
Anf. 17 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	15
Anf. 18 KENNETH JOHANSSON (c)	16
Anf. 19 LINNÉA DARELL (fp)	17
Anf. 20 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	18
Anf. 21 KENNETH JOHANSSON (c)	18
Anf. 22 LINNÉA DARELL (fp)	19
Anf. 23 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	20
Anf. 24 KENNETH JOHANSSON (c)	21
Anf. 25 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	21
4 § Svar på interpellation 2005/06:207 om § 39 i lagen om anställningsskydd	22
Anf. 26 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	22
Anf. 27 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v)	23
Anf. 28 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	24
Anf. 29 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v)	24
Anf. 30 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	25
Anf. 31 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v)	26
Anf. 32 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	26
5 § Svar på interpellation 2005/06:238 om lönebidrag	27
Anf. 33 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	27
Anf. 34 LARS GUSTAFSSON (kd)	27
Anf. 35 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	29
Anf. 36 LARS GUSTAFSSON (kd)	29

Anf. 37 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	30
Anf. 38 LARS GUSTAFSSON (kd).....	30
6 § Svar på interpellation 2005/06:242 om patienternas rättssäkerhet.....	30
Anf. 39 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	30
Anf. 40 ANA MARIA NARTI (fp).....	31
Anf. 41 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	32
Anf. 42 ANA MARIA NARTI (fp).....	33
Anf. 43 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	33
Anf. 44 ANA MARIA NARTI (fp).....	34
7 § Svar på interpellation 2005/06:260 om gränspendlarnas rättigheter till ekonomisk trygghet	34
Anf. 45 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	34
Anf. 46 VIVIANN GERDIN (c).....	35
Anf. 47 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	36
Anf. 48 VIVIANN GERDIN (c).....	37
Anf. 49 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	38
Anf. 50 VIVIANN GERDIN (c).....	38
8 § Hänvisning av ärenden till utskott	39
9 § Förnyad bordläggning.....	39
10 § Bordläggning.....	40
11 § Anmälan om interpellation	41
12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	41
13 § Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	41
14 § Kammaren åtskildes kl. 16.05.	42

